

GAZDASÁGI LAPOK

32. szám

Megjelenik minden vasárnap

1907. Augusztus 11.

VIZMENTES
PONYVÁK

HAZAI GYÁRTMÁNY!

VITORLAVÁSZON-
PONYVÁK

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).
ELSINGER M. J. és FIAI
BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCA 3. SZÁM.
GABONAZS. KÖK

VIZMENTES
SÁTRAK,
KÖPENYEK,
LÓTAKARÓK
VEDREK, TÖMLŐK.

LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI
FORRÁS!

MINTÁK ÉS ÁB-
JEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRENTVE.

Szuperfoszfátot,

= Stassfurti kainitot, =
Stassfurti kálitrágyasót

40% káli tartalommal, továbbá mindennemű egyéb

műtrágyafélét

azonkívül **rézgáliczot** (98-99%) elismert
kittűnő minőségben
legolcsóbban szállít a

"HUNGARIA" műtrágya-, kén- és vegyipar-részvénytársaság
Budapest, V., Fürdő-utca 8. szám.

Kartelen kívüli műtrágyák

azonnali és őszi szállításra, **répaszetet, korpa és összes
erőtakarmányok** legolcsóbb napi-árban szerezhetők be a

Mezőgazdasági Áruhitelbank Részv.-társ.-nál
Budapest, V., **Báthory-utca 5. szám.**

Bankosztály: Előnyös feltételek mellett nyújt mezőgazdáknek
személyi hiteli kölcsönöket kezes nélkül.

Ős zitrágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforosavas mű-
munkákkal és áraján-
den növénynek legjobb és
trágyája. Kivánára szak-
laltal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., **Andrássy-út 49.**

Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól és figyeljünk a védjegyre!
ممنوع من البيع في مصر
Minden zsák ólomzárval és tartalomjelzéssel van ellátva.

Mindenféle
Szivattyúk

házi és nyilvános használatra, gyárépítkezések és ipari czélokra.

Vas- és ólomcsövek bármely nagyságban.
ISTÁLLÓ-VEZETÉKEK.

Mérlegek

legujabb és javított rendszerűk.

Szivattyúk és Mérlegek
tejgazdasági üzemekre kaphatók:

W. GARVENS

Központi és **"Garvenswerke"** Bécs II.,
Handelsquai 130.

♣ főiroda: **Wien I. Schwarzenberg-Strasse 6.**

Katalógusok és árjegyzékek díjtalanul és portómentesen küldetnek.

**Szuperfoszfát-
műtrágyákat**

a legolcsóbb napi árakon szállít a

**"KLOTILD" Első Magyar
Vegyipar Részvénytársaság**

BUDAPEST, V., **Nádor-utca 4. szám.**

Heucke A. Hausneindorf-i gőzeke-gyár
kitűnő rendszerű **gőzeke-készleteit**

szállítja a magyarországi vezérképviselőt:

Komárom-vidéki takarékpénztár r.-t. Komáromban.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmások csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéséért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Alkalmazást keresők.

Hirdetmény.

A hőmérvés-főiskolai m. kir. földműves-iskola kétféves tanulmányait folyó évi szeptember hóban több oly, részben már katonakötelezettségének is eleget tett fiatal ember végzi, kik szeptember hó 15-től kezdve mint botos iszánok, munkafelügyelők, magtárolók és gazdák, igen jól alkalmazhatók, amennyel is inkább, mert az igazgatóság ajánlatára csakis azon végzett tanulókat számíthatnak, kik szorgalmukkal, becsületességükkel, használható munkájuk és előrelépésükkel megérdemlik. Szíves megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóság.

Oktober 15-re

állást keres Közép- és földműves-iskolát végzett, 6 évi gyakorlatú bíró, r. k. vallású, nőtlen egyn. Külső és belső gazdasági munkák vezetésében, könyvvitelben és levelezésben kellő jártasággal bír. Szíves megkeresések 628. szám alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Hirdetmény.

A Nagyszentmiklósi m. kir. földműves-iskolánál (Torontál mellett) 2 főly tanítót kell olyan nőtlen és családú, keresé igényű, szorgalmas, jó magyarsélelt egyn végzi, kik nagyon alkalmasak arra, hogy valamely uradalomban vagy gazdaságban a bérözgárdák, kulcsári, magtárolói, munkafelügyelők vagy botosoknál állást látnak betölthessék. A kisebb gazdaságokban 6 állás állásra is alkalmazhatók s az állást már szeptember hóban is elfoglalhatják. Megkereséseit e teljesen meghatározó egynékkel jelölték-ára nézve az ajánlatot készséggel megveszi a fenti m. kir. földműves-iskola igazgatósága.

Iszánok

ajánlokosk bérletet megveszünk mint novemberre 47 éves, jól vallású, földműves-iskolát végzett, szorgalmas és igen erős egyn. Teljes megbizhatóságot kitűnő bizonyítványokkal igazolhatja. Irodai munkákat évi. Jelenleg Zala megyében bér végi. Jelölés Zala megyében a kiadóhivatalban szolgá. Címre a kiadóhivatalban 938. szám alatt.

Gazd. iszán

vagy borász állást keres azonnali belépésre egy szakiskola végzett, nagy gyakorlatú bíró, nőtlen egyn, ki jelenleg is egy nagyobb gróf uradalomban működik. Nyelvismerete: magyar, német és román. Szíves megkereséseket a bér megjelölés megjelölésével e lap kiadóhivatalban 932. szám alatt kéretnek.

Gyakornoki

állást keres október 1-re, magyar-óvári gazdasági akadémiát végzett, középiskola végzettségű, nőtlen egyn, ki jelenleg is egy katonakötelezettségének tesz eleget. Címre: Imler Miklós ügyvédnek, Pozsony, 72. gyalgazred. 11. század.

Vajmesternek

esetleg könyvelőnek valamely tájszövetkezethez ajánlokosk egy, a legjobb bizonyítvánnyal ellátott, öt éven át ilyen minőségben működő egyn, szerény főtelték mellett. Címre 948. sz. a kiadóhivatalban.

A komáromi

m. kir. földműves-iskolát augusztusban több - részben már katonakötelezettségének már eleget tett növendék végzi. A végzett növendéknek egy szorgalmas, komoly főly embernek, kik nagyobb vagy kisebb birodalmak gazdának, munkafelügyelőnek, bérözgárdának stb. a legmeglehetően ajánlhatók. Szíves megkereséseket a komáromi m. kir. földműves-iskola igazgatósága címére kéretnek.

Betöltendő állások.

Figyelmeztetés.

Felhívjuk a uradalmak és nagybirtokokok figyelmét arra, hogy szerkesztőségünkben jeles gazdasítztek vannak előjegyezésben, akiket mint minden tekintetben megfelelőek, nyugodt lélekkel ajánlhatunk. Szíveskedjenek tehát üresedő esetén lapunk szerkesztőségéhez fordulni 863. szám alatt.

Iszán

keresték 10-15 évi gyakorlatú bíró szerény igényű egyn, ki a mezőgazdaságban kellő jártassággal bír. Az állás melőbb elfoglalható. Ajánlatok bizonyítványmásokkal, melyek vissza nem adandak, Ujradai uradalmi igazgatóság Ujradon, címre küldendők.

A Daruvári béruraldom Alajosmáji gazdaságában október elsején

kezelőiszti állás

betöltendő. Pályázhatnak oly kis-családú, szerény igényű egynék, kik a mezőgazdaságban kellő jártassággal bírnak. Az állás melőbb elfoglalható. Ajánlatok bizonyítványmásokkal, melyek vissza nem adandak, Szarvas Imrénék Daruvára (Slavonia) címzendőek.

Gépszokvác

keresték a Daruvári béruraldom Borismáji központját. Csakis oly kiscsaládú egynék pályázhatnak, kik nagyobb gazdaságokban 10-15 évi működésről bizonyítványokkal rendelkeznek. Az állás elfoglalható október, legkésőbb január elsején. Javadalmának évi 720 korona és konventio. Bizonyítványmásokkal, melyek vissza nem küldetnek, Szarvas Imrénék, Daruvár (Slavonia) küldendők.

Szerény igényű, több évi gyakorlatú bíró

iszánt

keresek okt. 1. belépésén Ajtáludai bizonyítványmásokkal Buchwälder Jón Hosszavölgyi pusztá, posta Pászto (Heres m.) intézendők.

Alerdeszi állás.

Báró Noposa Eleknek ő méltósága Ujradai uradalmában egy alerdeszi állás van üresedésben. Intelligens 30-40 éves koru egynék, kik egy érdőri szakiskolát jó sikerrel végeztek, több évi gyakorlatú és a magyar nyelvet szóban és írásban, míg a német és román nyelvet szóban bírják, folyamodványukat bizonyítványokkal, Uradalmi igazgatóság, Ujradá címre beküldhetik.

Gazdatiszt,

ki tevékenykedni bír nagyobb gazdaságban hosszabb ideig volt alkalmazva, melőbbi belépésre keresték. Ajánlatok és bizonyítványmásokkal, melyek nem küldetnek vissza, Pásztor Illés Felső-Sáp (Nógrádm.) Galgolya címre küldendők.

Pályázat.

Méltóságos vasonkeői Zichy János gróf ur bel-tánczi gazdaságában azonnali belépésére egy nőtlen segédiszti kerestetik. Fizetés: évi 480 kor., ruhájának és cizmájának hátr. világiatás hátr. 4 kor., egy butorozott szoba fűtés- és megfelelő élelmisz. Pályázhatnak bármely gazdasági akadémiát jó sikerrel végzett, katonakötelezettségüknek eleget tett ok. gazdatisztok. Akik a német nyelvet szóban és írásban, tökéletesen bírják, előnyben részesítenek. Bizonyítványmásokkal s fénypéppel kellően felszerelt, sajtókezelő írt kérvények Uradalmi intézőség címére Bel-Táncz, u. p. Táncz, Fejérmegye, 1. évi augusztus 15-ig intézendők.

KIS HIRDETŐ

6 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetett

KÁLLAI LAJOS

motorgyárában

Bpest VI., Gyár-u. 28.

regi házszám VI., Gyár-u. 50.

a legkisebberű benzínlocomból cséplő-készletek kaphatók.

Teljes jótállás kitűnő csodaszérr!

Ezen motoroknál minden gazda hűségét engedélyzi. TÖRLEK HAZÁNK KÉSZLETI, szakszerű, gyors, pontos, készíti in.

Használt gépeinek becsorallatnak.

Olcsó árak részlete. Argyesítő igényesen. HÁLLAI LAJOS motorgyár.

Készletek bizonyítványok tanúsága szerint kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében, többek között: Bárd Károly József urán Máros-Nómeti; Zeykivai Zsigy Dániel főispán urán N. Enyed mb.

9861. sz. 1907.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Szent Jakab országos vásár

6. augusztus hó 15-től kezdőnap augusztus hó 19-ig fog megtartani. Minden-felételt felhajtása az országos vásárra augusztus 15-től, este 6 óráig reggel 5 óráig kezdve meg engedve.

Temesvár, 1907. június 15.

A városi főkapitányságtól:

Bé Ferenc, (Gyáplány.)

Figyelmeztetés. Az elkorított állatvásárokat is szabad székerebe fogott állatok bevitelét, de csak akkor, ha a székerebe fogott állatok is szabályszerű marhalóval vannak ellátva. Aki székerebe fogott állatokkal meg akarja köze az elkorított állatvásárra bevitelt, a városi tanácsot, az a kirakodó (tipár) vásárra a szabályszerű mártól phoz be. Bántól jó, szarvasmarha, juh- és sertésárvák, gyümölcsök, növényzetsági, kerekdedek és iparrétek.

Az ERDÉLYI KERESKEDELMELI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak

jármos ökrök, tinók, sertések, juhok, lovak és egyéb tonyos- vagy használt állatok bevezetésére és azok felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti.

Cím: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szent-egyház-utca 2. Telefon: 311.

Nős gazdatiszti

állást keres lehetőleg azonnali belépésre r. kath. 25 éves, okleveles gazdatiszt, ki jelenleg ezulokorjári uradalomban van felmondatlan állásban. Jelen állását nőtülhetés céljából óhajta változtatni. Gazdaságban nevelkedett, azonkívül 3 1/2 évi elsőrangú praxisa van. A mezőgazdálkodás összes ágában, továbbá a legmodernebb gazd. gép- és elektrotechnikában ugy elméletileg, mint gyakorlatilag tökéletesen jártas. A német nyelvet szóban bírja. Állását azonnal is elfoglalhatja. Szíves megkereséseket 943. szám alatt továbbit e lap kiadóhivatala.

KERESEK BIRTOKOT megfelelő épületekkel bére. Ajánlatok, Bérlet 69156* Schwarz József hirdetései irodájába, Budapest, Andrássy-út 7.

FIEDLER JÁNOS

LENFONÓGYÁRA

KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyéréshez, valamint kaszáit és géppel cséplé lenzamalattészés szerinti mennyiségben és olad eredeti (pernamai) orosz lenmagot

Csemesegzőlő kerestetik.

Csakis 300-1000 mm.-ig kitevő mennyiségekre ajánlatot kér:

Saguly Dániel

Nagymaros (Hontmegye).

Bonyhádi frisse fölts-tenhek és tonyos-bikák júniusban áron kaphatók minden héten kedden, szerdán és csütörtöki napokon. Istállók Kispesten, Üllői-út 24.

Telefon: Kispeszt 1.

Levél- és sürgöny cím:

Flaschner Sándor

tehénkereskedő Budapest, Ferenc-körút 40.

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be

Pannonia szálloda

BUDAPEST, VIII., Rákóczi-út 7. sz.

Eladó bika.

Egy tisztavérű 2 éves simmenthali bika, 153 cm. magas, 7 mázsa súlyú, eladó 700 koronáért. Miklós József Dékanovoz Muraköz.

szabadalmazott KEVE

KÖTELEK

BELLAN MATYÁS

DUNACSEB

szakszerűen készített

A Bellán-féle kevékötetek a legjobbak és azáltal, hogy mindkét végén pirosvanagot festve, felülmulhatatlan előnyöket is nyújtanak más gyártmányokkal szemben. — Árak:

	szék	Hozsá	sz. Palkács pr. (1000 drb) Kor.
Mindennemű	1	150	16.—
gabonának	1a	145	15.50
	2	150	14.50
bekötéséhez	2	145	14.—
	2	140	13.50
	2	130	12.50
Tengeriszártnak	2	110	11.50
Ropos, magtén, nagrépa stb. bekötéséhez	3a	120	10.—
	3a	110	8.50

Hirdetmény.

Zombor szab. kir. város falkolánjának 1907 éss és 1908 tavasz dézstartalmon árjegyzékkel megjelent s kiváratna ingyen küldetik. A kertészeti bizottság Zombor, Bácska.

Bámulatos olcsó

„FENIX” és „DOMO” (háztartási)

SEPARATOROK és minden tejgazdasági eszközök kaphatók.

KLEINER és FLEISCHMANN ca. kir. szab. vas- és ércszó gyártában Műdling, Wien mellett.

Árjegyzék ingyen. Üggnökök keresztetnek

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORZMOS LÁSZLÓ 1886-ban.

VEZÉRELY: Hozzánk közeli gazdaságszolgálat helyes irányítást.

<p>ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:</p> <p>Egész évre 16 kor. Fél évre 8 Negyed évr. 4</p>	<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Muzeum-körút 7. sz.</p> <p>Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.</p> <p>A lap azonnali részlet illő költemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetői pénzek a kiadóhivatalhoz csatolandók.</p>	<p>HIRDETÉSEKET</p> <p>A lap kiadóhivatala veszel fel. Árjegyzék ingyen is bérlemény.</p> <p>Hirdetési mellékletnek jutányos árban fogadunk lakni el.</p>
--	---	--

Az e lapokban foglalt cikkeikért minden ténnyel nyomszó jog fenntartva.

Hírdetéseket a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — y.	589
Tárca. A kőbor országjárás. — Igli Szelezár.	590
A gazdasági érdeklődés. — Bartal Béla.	590
A „Simplicus” kértékül szolgáló kipróbálása. — Sob. K.	591
A gyümölcsök megőrzése. — Balogh.	593
Könyvismertetés.	594
Hogyan készíti ki magát a baromityenyésztés? B. G. F. — Madárvevődel. — Pulykatenyésztés.	
Hírdetések és feltevések.	594
Kérdések: Szer a főgizintések gyógyítására. V. V. — Valószínűsítés és lejártnak értekesítés? X. Z. — Nyúlaknak zöldségtermelési eszközök. J. B. — Csibeköltés a legkisebb keltetőgép. P. G. —	
Felvitel: A padlógomba felőspóráit kitől lehet a felőspórák. Dr. Ventső Gyula. — Mitrágra (Szeged) földre kender alá. Jancsó Béla. — Hogyan járhatnánk meg leggyorsabban a legelőket. Jancsó Béla. — Thomassalak ősi szárm. alá, könnyen omló nagyos vidék talaján. Jancsó Béla.	
Hirek.	595

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A világtérmező Beerbohm szerint. — A kikötői buza árak. — A pékek visszaélése a burgonya lisztel. — A család felmondások. — 10 frtos buzaárak és a család és napzárások helyzete.)

A kánikula csak a naptárban van jegyezve, de valóságban nem tudunk felőle semmit. Egy-két meleg napunk volt csak július 18. óta, a midőn a kánikula kezdődik, de annál több a szeptemberi időből, a mikor reggelenkint csak 6-7 R^o-t jelzett a hőmérő. Aztán sok vidéken a folytonos esők is fordultak elő, a melyek a még folyamatban levő aratást és cseplést hátráltatták. Ezek az esőzések Németországból szakadnak hozzánk, a hol mint írják az esőknek hossznak — végük nincs. Ennek folytán árpájuk ép úgy mint az oroszoknak megromlik. Ennek az időjárásnak hátrányos oldala az, hogy a sok melegt igénylő terményeink az érésel elkésnek. A szőlő, a dinnye, a paradicsom nagyon el vannak tenyészőttükben maradvá. S minthogy a meleg elmaradása, a keményítő és cukorképződést nagyon hátráltatja, el lehetünk réá készülő, hogy boraink az idén savanyúak és szesztartalomban alacsonyak lesznek. Némely vidéken nagyon kiadó esők jártak az elmúlt héten, úgy, hogy a szűzherék felkaphattak és a szalaz takarmány insetség nagyon enyhített, sőt még hermagfogásra is van kilátás, a mi a kevés megmaradt téli herékbe az apio-

nok tulságos föllépte miatt nem sok eredményvel kecsgett.

Persze a cseplés folyik most erősen ország-szerint, ott a hol az eső miatt folyhat. A mi a buzaét illeti a rossz eredményre az ország sok részében el voltunk készülve és sajnos nem is esalódtunk; de meglepésszerűleg rossz az eredmény az árpa és zabban. Hiába! A későn vetett árpa és zab csak különös csudaképen teremhet bőven. A rövid tenyészidő alatt a növénynek nincs ideje a magtermést kellőg kiképezni, — már pedig az idén nagyon későn vethettünk, a sokáig tartó hó miatt. De nemcsak mi vagyunk így! Az egész földteken az idén kevesebb termett. Most jelent meg Beerbohm becslése a földekre az idei buza-terméséről. Erre a becslésre sokat szoktak adni Beerbohm az idei buza világtérmező 389 millió quarterra becsüli (egy quarter 2177 kg.), a múlt évi 443 millió quarterrel szemben. Tehát 54 millió quarterrel kevesebb. Ez megfelel a múltévhez viszonyítva mintegy 145 millió mm. kevesebbet. Ha ez igaz, akkor ki van zárva, hogy a világ buzaárak essenek. Ellenkezőleg a világpiacra az áraknak megfelelően emelkedniök kell. Ez idő szerint a new-yorki kikötőben 9 frt a buzaár. Ehhez számítsuk a vámokat, fuvar és átrakodási költségeket! De bennünket inkább érdekelnek az odessai és galatzi árak, mert a Dunán fölfelé, onnan jöhet fel hozzánk gabona.

A Rotterdami jegyzések szerint Odessai 73 kilos buza ab Odessa 8 frt 50 kr. Ha ehhez 4 frtot hozzá számítunk vámra és fuvarra, akkor kijön, hogy az odessai vagy galatzi buza Budapesten — 73 kr. minőségben 12 frt 50 kr.-ba kerülne. Ennélfogva kizártnak tekintendő, hogy a mai árconstellatiók mellett Balkán vagy Orosz buza hozzánk bejuthasson. Vigasztaló tudat tehát termelőinkre nézve, a kik úgy is keveset adhatnak az idén el, hogy meglopó áresések nem igen valószínűk. Ellenkező a tapasztalás is, mert a hazai buza piacokon az árak jó egy pár hatosall emelkedtek, holott így a cseplés idején máskor a buzaárak csökkeni szoktak.

Nagy serelem azonban buza-termelőinknek az a visszaélés, a mit a városi sütők a burgonyával elkövetnek. A burgonyát az újabb időben szántják és liszté őrlik. A fehér burgonya lisztel keverik mindenféle arányban a buza lisztel és ebből sülik a kenyereket. Annnyira vitték már a fővárosi pékek, hogy alig lehet Budapesten más kenyeret kapni,

mint olyat, a melynek 50-85%-a burgonya liszt. Igaz, hogy a burgonya is élelmiszer, — de korántsem oly tápláló, mint a buza liszt. Megboldogult Jókainktól származik a mondás, hogy: »a burgonya hazugság, melylyel gyomrunkat elamítjuk. Csak vegyi összetételét nézzük a burgonyának és igazat fogunk adni Jókainak. Csupa keményítő és alig valami protein. A főgyasztót tehát a pék megcsalja, midőn a buza liszt közé burgonyát kever és úgy árulja ezt a keverék lisztel, mint buza lisztet. A vevő tévedésbelesz jétve a liszt fehérsége által, a melyet a burgonya lisztől kap, de a melylyel ehéségét nem csillapíthatja. De nem csak a fogyasztó lesz megcsalva, hanem a termelő is, a kinek buzája az által értékeiben eszikken, mert a surrogatum arát leszorítja. Érthetetlen tehát, ha a hatóság ezt a visszaélést soz nélkül tűri. S minthogy vegyi úton meg lehet biztosan állapítani, ha a buza liszthez burgonya lisztet kevernek, nem kell a dolgot tűrni, hanem kötelezni kell a pékeket, hogy jelöljék meg az általuk süttött kenyereket a jelzésekkel *liszta buza lisztből, avagy burgonya lisztel kevert buza lisztből süttött kenyér*. A ki pedig azt elmulasztja, az sújtassék a törvény szigorával. Elvárhatja azt ugy a fogyasztó, mint a termelő közönség a kormánytól, hogy ezen visszaélésnek végre egyszer már véget vet.

Az ország nagy részében most van a család felmondások ideje. A november elseji változásra tulajdonképen csak szeptember elsején kelene a felmondásoknak megkezdődni, de sem a család, sem a gazda nem várja be azt az időt, hanem szerződik. Mi a tapasztalás? az, hogy a zsellér, a ki 7 frtos buza mellett, A napzármból jól megélt, a most 10-14 frtos árak mellett sietve keres szolgáltatást. A gazdák pedig lehetőleg redukálják a családállományt, már az új eseléditörvény áldásai miatt is. Ily körülmények között az idén aligha lesz patasz arra, hogy ne lenne elég család, kivéve ott, a hol a kivándorlás miatt lakosság tulságosan megritkult. Azoknak, a kik üres teóriákkal szokták a napilapok hasábjait meglőltetni, jó lesz tudomásul venni azt, hogy a családoknak rendkívül nagy az örök a buza áremelkedése miatt. A család ugyanis, ha nincs tulságos nagy családja, akkor a convertiojának egy részét eladja, és az ebből bevett pénzen ruházkodik vagy más beszereséket tesz; de éri azt is, hogy fizetése nagyobb 10 frtos buza mellett, mint a 7 frtos mellett, a mely költségség 40 korát tesz ki, évente. Mert a család is számítja azt,

Terményeinket értékesítsük a Magyar Mezőgazdák Szövetkezeté

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

utján.

Délvidéki gazdáink forduljanak ez irányban a kftelékünkben működő Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezetéhez Temesvár, Losonczy-tér 8. szám.

hogy mennyivel fizetik meg a munkáját, és 10 frtos buza ár mellett ez a számítás jól üt ki. Nagyon széles néprétegeknek érdeke az, hogy a gabonának ára legyen, és nem lehetetlen, hogy nagyobb gabonáék mellett a család munkabérének alacsonyúsága nem lesz többé oly kirívó, és a városba *önkéntes, valamint a kivándorlás is csökkenni fog.* A mi paraszt eszünk szerint ez így van. A napzásmos helyzete rosszabb, mert nagy gabonáék mellett existenciája súlyosabb, és esztalatos, a napzásmos annál előcsöb, minél drágább a buza és megfordítva. Ennek oka az, hogy a napzásmos nem vonhatja el magát a munkától, mert többet kell keresnie és most kínálja magát, holott ha olcsó a kenyér, csak fog-hegyről beszél és csak annyit dolgozik, a mennyit éppen muszáj, hogy megélhessen.

A gazdasági érdekképviselet.

Tisztelt Szakszervezők!

Az aradmegyei G. E. titkáranak a gazdasági érdekképviseletről a lapokban megjelent észrevételeihez nem szótlan volna hozzá, ha a Köztalékben ezen igen helyes felszólalás, egy formájában és lényegében is egyenlően szerencsés bírálat tárgyává nem tétetett volna. Gróf Keglevich Gábor megjelent rájuk a Köztalékben, de miután az ÖMGE igazgatójának egy azóta megjelent cikke szinte csak azt mutatja, hogy a Köztalék eddigi, szerintem is elhibázott álláspontjához ragaszkodik, tán nem lesz felesleges az érdekképviselet dolgához hozzájárulni, ammi is inkább, mert intencióiban jó, de kidolgozásban és praktikus részleteiben sokhelyt elhibázott eszlédtörvényi intő példa lehet arra, hová jutunk akkor, ha gazdasági dolgokban a practicus élet, a gazdaságtársadalom *tényleges* helyzete, erje helyett teoniák bürokratikus és akadémikus sablonok helyzetének előtérbe.

Hogyan állunk a gazda-kamarák kérdésében?

1848-ig nem volt szükségünk érdekképviseletre. De miért? Mert a föld — a gazdák voltak, a megye az ország, a parlament, sőt a kormány — a döntő, lehet mondani egyedüli factorai.

Meg volt és időktől kezdve a föld és állam közti *szerves* kapcsolat, melynek elsősorban közzönkethették ezredvi fömállásukat. A honfoglalás katonai szervezete a honalapítás után gazdasági és politikai szervezetté vált, a jobbágy (jubbágy) fötisztából lesz aközeposztály, a paraszt (a bajnok köztivéből) lesz a parasztság földművelő osztálya, a nép.

1848-ban megszűnt a földbírtok, illetve a gazdasztaály vezető szerepe. Eltűnt a régi szervezett, újat politikusaink eddig dfejeltek csinálni, törvénybe iktatták a jobbágysság eltörlesztését, de mint sok másnál, megelégedtünk a paragraffussal és túrtuk a szerveződséget mai napig.

Az első időben nem is éreztük a szerveződs szükségét. Meggyékben és parlamentben gazdák voltak a tulsuly, bár ez a tulsuly bizony az u. n. smezei hadake éhhetlensége, kellő vezetés hiányában és mivel bennünk gazdáiban a politikus mindig dlyvonta a gazdát, soha sem tudott érvényesülni.

A szerveződs elemfontosságú szükségletét a sok liga, szövetség alakulása mutatta a közeposztályoknak, a nép nem velünk, hanem nélkülnk, ellentük szervezkedett; vasutasok, bírák, tanítók első helyre helyezték osztály-érdekeiket, pragmatikák, fizetésemeléseket kívántak ki s a prodnétiós osztályok érdeke meggyéből, parlamentből mindinkább kiszorult, mert szerveződsük nines. Szervezve 40 év óta csak az ügyvédek és kereskedők vannak, az ügyvédi és kereskedelmi kamarák révén, s a ki akár az igazságszolgáltatás, akár a kereskedelmi téren összeveti helyzetüket a gazdákval, látni fogja azt a nagy előnyt, melyet nekik a szervezeti képviselet adott.

De még nagyobb a szerveződsesség veszélye lefelé. A munkások minkel a szerveződsben megelőztek. Ha annak elején, midőn gr. Bethlen Andráis a gazdatanárs megalkotásával az első lépést a szerveződshez megtette, ez a kamarák útján folytatást nyert volna, az állam esatolhatta volna a gazdasztaályt a földbírtokos és parasztsztaály szerveztéhez a gazdasági munkásosztály szerveztél is, mig most szerveződsen nálunk a közeposztály, de — a mi szerintem a legnagyobb baj — szerveződsen a parasztság is. Hogy

nicsoda közel állunk ahhoz, hogy ez a legconservatívabb osztály, mely, mint a német választások eredménye mutatja, egyedül képes a subversio-irányt nagy tömegével ellensúlyozni a nemzetiségi és szociális izgatást, de szociális izóltságára folytán is, a társadalom többi osztályosától teljesen elvájjon, azt ezen lap népet és lafut ismerő olvasóimnak kár volna magyaráznom.

Az érdekképviselet kérdése tehát, legalább szerintem, elsősorban a parasztságban a jelen társadalom keretében való megartatásának kérdése, sőt direct folytatása a jobbágy-felszabadításnak papiron befejezett, de társadalmilag és gazdaságilag nem folytatott nagy munkájának is.

Csak egy olyan érdekképviselet lesz tehát dökletes, mely a parasztság érdekeinek, javának előmozdítására tényleg alkalmas.

Ebből pedig logice következik, hogy az érdekképviseleti testület megalkotásánál nem a barmily tetszető, külföldi mintákat, hanem első sorban a magunk helyzetét kell szem előtt tartanunk.

De következnek belőle az is, hogy egy kamara csak olyan területre terjedhet ki, a melynek népies gazdasági viszonyait a kamara vezető férfai, titkárai is. tényleg ismerik, mert csak így állhat elő vagy maradhat meg a kontaktus a közeposztály és a parasztság között s csak így hozhat a kamara szociális és üzemi gazdasági eredményeket.

Logice következnek azonban az is, hogy a kamarának ismerenie és befolyásolnia kell a megyei és falusi közigazgatást is, a mely áldása, de átka is lehet a falusi gazdának.

Már most, kérem, hogyan ismerje és befolyásolja egy több megyére terjedő kamara olyan megyék gazdasági közigazgatását, hoggyan folytasson *intenzív* népies gazdasági politikát bennük, ha sem a bátóságát, sem a néppel közvetlen érintkezésé nines.

Hogy mit ér a közvetlen érintkezés meggyével és néppel a népies gazdalkodás fejlesztése érdekében, erre legyen szabad a tolnamegyei népies állattenyésztésre utalnom. Általános depecceróli időjében, az utolsó tíz évben, 40,000-ról 62,000 darabra szaporodott a nép marhaállománya.

— Ebben barmulatos ügyességet képes kifejteni. Ezelőtt vagy 12 esztendővel a *Vacsini* hegyek között jártam. Lent a völgyben nomád-czigányok verték fel sátraikat. A mellettök elterülő gyepon egy öreg Tádé láthatólag purdékat oktatótt, s kíváncsiak lévén mi történnik odalott, egy közelebb rejtkehléről vigyáztunk meg őket. Volt mit látni: Az öreg ostorszti végre horgokat meg megrörítéleti gombostűket aggatott s mutogatta, hogy egy-éket méter távolságról, hogy kell ruhadarabokat, s fűröl a gyümölesöt is és felhalászni.

A sportban ügyesebb purdéknak edesanyjuk nyers kukoriczát meg uborkát adogatott premium gyantán, az ügytelenek tabarcskakkal voltak kénytelenek megelégedni, melyeket visítva nyugtáztak. S az ördögi fajzat illorimán, zsenge korában szerez magának oly ügyességet, hogy oda férközik, hová az ögréne lett volna hajas bejutni. Horogvóges ostorával 3—4 méterrel lekaszt oly tárgyakat, melyeknek megkaparítása a Beketov-czirksus akrobatajának is gondot okoztak volna. Tessék egy romlott závaros lakatot lakatossal megnezetni, az fogjuk látni, hogy a tanult iparos gondba esik a baj okának kipulathatásánál.

Nem így a móró, A kilincs egy egyszerű megnyomása, a kulcs fél fordításánál — mégha Wertheim-lakatról is van szó — tévedés nélkül fogja megmondani a romlott lakat baját.

Ha valahol lopni szándékozok, róka módjára szempolygja körül a házat, kastélyt,

TÁRCZA.

A kóbor cigány plága.

Irta: *Igali Szvetozár.*

I.

A dánosí vérfürdőt megelőzőleg megirtam ugyan e lapban, hogy intező közegünknek, első sorban a kóbor cigányok ügyét kellene rendeznie.

Szívesen koncedálom, hogy akkoriban azon befolyásos egyéniségeknek, kik a jó tanácsot olvasták — gunymosolyra csusszodott össze ajakuk s ha nem mondták is, in petto vélték, — süssem meg nagyszabású tanácsomat, ha már okosabból elő nem állhatok!

Am a vérfürdő megtörtént s most, mintha eső után köpenyeket ölténének a kis és nagy urak — mégis csak kénytelenek belátni, hogy a kóbor cigány kérdése mégis csak megszívlelése való.

A dánosí esetre, mintha szükség lett volna, hogy a lethargiában leledzőket fellármázza. Mindenki emlékeztet rá, hogy ezelőtt vagy 6—7 évvel (1901-ben) a helyügymiszter körrendeletet menesztett az összes törvényhatóságokhoz, melyben utasították a vármegyék, hogy a közigazgatásági közegek útján állapítsanak meg a rendszabályok (?) s övönintézkedések (?), melyeket a cigányok garázdál-

kodásainak megakadályozására legalkalmasabbnak vélnék s azok végrehajtása iránt saját hatáskörükben intézkedjenek is.

Itt semmi sem történt!

Ahogy nem történni példának okáért semmim sem az 1894. évi XII. t.-oz. végrehajtásának dolgában. Avagy történnék-e valami ott, ha azt mondom, hogy az dón főleg a *gyapjas pille* (Onceria dispar L.) rendkívül mód alterjedt errefelé, s ha valakinek kedve telnek tapló karaj formájú petelészéktől gyűjtögetni, mostanában, egy nap alatt jászva gyűjthetne össze egy vekányi petét az igen szélt természetű, lusta, fehér tojópillével együtt.

De térjünk vissza eredeti témánkra, a Pharao ivadékaira.

Néhái József főherczeg beczéngette őket. Megtanulta állítólag a nyelvüket s Alesuth vidékén tejben-vajban fűrosztotte őket.

Nagy ur lévén; ő hódolhatott ily fiarokanoveló passióknak.

En is ismerem a futócigányt s nem tartózkodom annak kijelentésétől, hogy az a lustaságnak, perfidiának és gyavaságnak megtesztelése, mely arról van meggyőződve, hogy csak azért van a világon, hogy más zsírján elősködők furfangjainak alkalmazásával. Animálja őt a kielégíthetlen bosszuvágy s ha van a kegyetlenségnek extrémítása, az osakis ezen ember állatszívében érte el a tökély netovábbját. E nomádnak összes fakultása egy gőczpontban összpontosul: a lopás művészetében!

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:

GARVENSWERKE

Központi igazgatók

Bécs, II., Handelsplatz No. 130.

Városi mintaraktár: Garvens W.

Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

Lehetséges lett volna ez, vagy akár az uj-helyi, vagy a temesmegyei hasonirányu ak-tiók, ha azok egy más megye székhelyéből irányítottak volna?

Hisz a kereskedelmi kamarák működésénél is látjuk, hogy azok első sorban saját székhelyeik, aztán saját megyéjükre terjednek ki s periferiális megyéknek vagy nagyon csekély, pedig itt csak egyes iparágak, nem a falusi mezőgazdaság annyira változatos, szakértelmet követelő üzeméről van szó.

De a megyei rendszer mellett, illetve a nagyobb kamarák ellen szól még egy más fontos érv is.

A gazdasági érdekképviseletnek gyors és közvetlen érintkezésben kell a központtal, a kormányval is lenni és vice versa. Ha ez a gazdasági egyesületek útján meg van a kormányhoz fordul, dolga el van intézve gyorsan. Ugyanaz a dolog, indirekt kamaránál sokkal hosszabb időt fog igénybe venni, esték a közvetlen érintkezés a kormány és a megyék között éppen a népies gazdasági ügyekben. És ha egyes vármegyék már most kijelentik, hogy indirekt kamarákba be sem lépnek, vagy ha Jász-Kun-Szolnokmegye pld. a parlamenthez ír fel az OMGE. javaslata ellen, ez igen is jele annak, hogy az ország gazdái helyesen itélik meg az érdekképviselet kérdését, midőn éppen a nép és a gazdaélet practicus bajai közt élve, ellene fordulnak olyan érdekképviseletnek, melyekből intenzív népies gazdasági politikát nem várnak és nem is várhatnak.

De teljesen figyelmen kívül van hagyva a gazdasáradalom anyagi ereje is.

Nem nagy apparatus, hanem szakértő apparatus dolgozhatik csak sikerrel. Egy jó szakértő kamarai közeg csak jó dotató mellett képzhető el. Most egy gazdasági egyesületi titkár van egy megyére, akkor, ezen kívül, még a kamarai apparátust is kellene felnevezni. Nem-e sokkal jobb volna inkább a megyei apparátus javítására fordítani azt a pénzt is?

A kamarai intézményből a gazdasáradalom tömörülését várjuk, de micsoda istentelen veszedelmek, leszavazások holje lenne egy kamara, mely több megye divergens érdekeit szorgalmazná.

És végre, hány-embernek van meg ma az

ideje, pénze, hajlama, hogy a megyei közeli központban leforgó közéletben részt vegyen. Hánytől kívánhatnánk, hogy egy, csak gyálázatos viczinálisan elérhető más vidéki központba járjon ulésezni.

Az egyetlen helyes megoldás tehát csak a megyei kamarai rendszer lehet. Egyes kis megyék beoszthatók szomszéd megyékbe, egyes megyék társulhatnak, a saját érdekeik szerint, de ezt a társulást rádicálni a megyékre, igen veszedelmes dolog lenne. Itt éppen a területek kicsinyisége folytán a közvetlenség és intenzív működés nincs úgy akadályozva, mint a nagy megyék csoportosításánál.

Hogy képes-e majd a megyei kamara mellett az egyesület is existálni? Ezen kár vitaköznö. Ezt az élet fogja megmutatni; de mivel egy feladat megoldására két intézmény nem felel meg, a szerves élet követelményeinek, én azt hiszem, a gazdasági egyesületek lassan-lassan, nem mint halni akaráó gladiátorok, hanem a józan ész és a megye érdeke által vezetve, a kamarákba fognak olvadni, már azért is, mert kamarai titkár, már mint a jelen gazdasági, egy titkár úgy sem lehet, és a két intézmény ezélya és emberei ugyanazok.

Még hátra van az országos központ kérdése. Itt az Orsz. M. Gazdasági Egyesület utolsó határozata is ellentétbe jön önmagával.

Ha nincs szükség központi kamarára, minek alkotta meg az Orsz. M. gazdasági egyesületek Orsz. Szövetségét. Pedig hogy ez az intézmény, nem hibái mellett, a közvélemény irányítására igen is hasznos volt, ezt senki sem tagadhatja.

De különben hogyan cooperáljon vagy hogyan ellensúlyozza a gazd. érdekképviselet a többi, ugyis koncentrált érdekképviseletet, ha nincs központi szervezete?

Ez a szervezet pedig a g. e. országos szövetségének természetes folytatása lesz. A kamarák függetlenségét sem kell féltenünk. Egy törvényesen dotált kamara sokkal kevesebbet függ a megyétől és kormánytól, mint a süggetlene gazdasági egyesület, a mely esetleg a kutyadoból származó kegyes megyei dotációkra van utalva.

Burali Béla.

A «Simplex» kéveköto aratógép kipróbálása.

Ha a mult századot a feltalalások századának nevezünk, úgy a most kelő századot méltán üdvözölhetjük a tökéletesítések századának. A modern cultura alapozása az elmúlt század dicsősége. Századunk lesz hivatal e nagyszerű alapozásokat tökéletesítésével betöltözi.

Az alig egy lustrum előtt aláhanyatlott századnak megvoltak a minden ténre kiható, korszakot átalakító nagy vívmányai, a melyek a mezőgazdaságot sem hagyhatják érintetlenül. A kutató elmének e ténre szerzett vívmányai «Az idő pénz» jelmondatot tükrözök vissza. A mult század megalkotta, a most leső század pedig tökéletesíti annak vívmányait.

Igy az aratógépnek alig van története és más a tökéletességgel dicsekedhetik. S ezek között méltán büszkélkedhetik tökéletességével a Frost és Wood, C. L. Smith's Falls canadai gyár által készített «Simplex» kéveköto aratógép, a mely minden tekintetben magasban tulszárnyalja az eddigi társait.

A «Simplex» kéveköto aratógép minden részében nevének megfelelően a képzeltet legegyszerűbben van szerkesztve. Vágo készüléke baloldalon, köto készüléke a jobboldalon van elhelyezve. Ezáltal lehetővé van téve, hogy az összes emeltyüket a gépet vezető ember, a jobb kezével könnyen kezelheti és ez igen nagy előny. A gép alváza igen erős. Az összes fötengelyek gördülő csapágyakon forognak. A gép a legnérsékeltőbb zaj mellett biztonsággal dolgozik. Az első tekintetre szembőlük a gép kiváló nagy munkaképessége, a mi emellett meglepő könnyű járása, úgy, hogy három könnyű lo alig huz munkaközben. Elevátorain is jelentékeny javítás az, hogy felső ponyvája három hengeren fut, miáltal a gabona emelése teljes biztonsággal történik, úgy hogy torlódás, vagy oldalsal esetén visszaesés és így eltömődés ki van zárva.

Kéveköto készüléke egyszerű, erős és biztosan köti. Fonalszakadás esetén a fonál-

granáriumot. Ő meglát mindent, de úgy csinálja dolgát, hogy ő láthatatlan maradjon.

Vagy három évvel ezelőtt történt, hogy egy nöcselédünk avval a hírről jött haza, hogy a Duna partján cigánykaraván telepedett le. A híradás jól volt arra nézve, hogy kiki ügyetlen a házkörnyekére, mert biztos, hogy a külön, a falu végén álló kuriánkat fogják első sorban megüsztelni látogatásukkal. Delután aztán láttuk, hogy egy kamaszszámba menő Fátma a községi faiskola árkában guggolt, Óvatosan körülnézett, zsebéből egy kevés kukoriczát vett elő s az országút mentén kaparazó baromfi közé szórta, mire a baromfi-csapat feléje közeledett. Nem telt el 5 perc s már maga föl volt kukoriczás horgával egy jól megtermelt kaoszt. Am észre vette manőverét a Jóska köcsis is, ki aztán félre téve a szépem iránt dúcoló összes galantériát, oda-futott s amugy Isten igazában ostorozta meg a sikoltozó cigányleányt. Másnap déltájban rémülve vették észre az asszonyok, hogy a Langshanok betegtek. A kakas, melynek oly délzég farktolla volt, minőt sohasem díszített se zszandár, se bersagliere, se francia chasseur

kalapja — felfordult, a többiök száználmasan gubbasztottak, mert az uteza felőli kerítésen valaki kukoriczacszem nagyszágu kenérgolyókát szórt be, melyet a baromfiak felszedtek s attól egytől-egytől el is pusztultak.

Később tudtuk meg, hogy a cigánycsapat, mely addig már keréket oldott, dráját*) dobott be, mely a rozliszt öröli beléndek (Hyoscyamus niger) s a maszlagos nadragulya (Datura Stramonium) magjainak preparatumából állott. Fájdalom, országutaink árcai elvannak ársztva e két mérges növényről!

Vagy 35 évvel ezelőtt kirabolták a somberekli szerb templomot. Még ma is szájról-szájra jár a nép közölet a legenda, hogy Zsiván, a perperator cigány, a bagoly látásával s a róka éleshallásával birt s e két finom érzésének köszönhető, hogy estelede az élnék lovát-lekedés utn úgy tudta a Szentimihály közt a templom ablakához támasztani s azon át a templomba osonni, — hogy senki sem lát-hatta.

Az Ormánysági magyar paraszt szivesen

*) Czigány mérege.

elhiszi, hogy a cigány csak oly ügyesen tud lopni, akár — az ördög.

«Mert a cigány — ugymond, zajtalanul jár, kel, mint a kísértet — sóvárog a bün után s nincs békessége, mig azt el nem követi.»

Egy ízben jól megostam egy vén cigány-asszony fejét, mert kitanított majmát, kitünő zamatu «Plutzerbirn» körtefámra uszitotta, mely jól megrázta a fát. Összes gyümölcsök le-hullott annak, s ezt a sórtét boszorka serényen szedgette össze szájakba.

«Nem tehetek róla, Nagyságos Uram, csókolom kezét-lábát — cigány vagyok s muszáj lopnom! Tegyen kérem egy ezüstforintot a cigány leszeggett koporsójára. A halott merev kárja ki fog nyulni s el fogja lopni a pénzt! »

Nem-e rettenetes bizonyítéka ez annak, hogy a lopás büne, mily szörnyen van meggyökeresedve a cigány lelkeben?

Szlavóniában történt.

Tanyásgazdánk az országút árkából emelt ki egy fálhaltot betog cigányasszonyt s hazá kocsiztatta azt, hogy a novemberi éjszakában ott ne pusztuljon a nyomorult pára.

Euroszo **Budapest**
Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

**Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket**

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és géppár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

véget automatikusan önmaga elfogja és így nem kell megállani a géppel munkaközben a fonálvég behúzása végett. Meglepő egyszerű a kévekövető készülék beváltó szervezete. Igen egyszerűen köthető kisebb, vagy nagyobb kéve. Az egész gépen nincsen semmi eldugva, minden fontosabb teendőt végző alkatrésze könnyen hozzáférhető és a képzhető leg-egyszerűbb. A motola kézesen és igen könnyen kezelhető lévén, dől gabonában a legnagyobb biztonságot nyújtja. A tarló magasság igen könnyen szabályozható.

Az „Simplex” kévekövető aratógépet az alábbiak és még sok más érdeklődő jelenlétében 1907. július hó 22-én mutatták be működésében Kiss Lajos földbirtokosnak a kalászt ségő Bácska szívében kiesén fekvő Zobnaticza pusztáján, az összes jelenlevők legnagyobb meglepődésére. Az ő érdeme, hogy ezen fentebb leírt s minden tekintetben beváltó kévekövető aratógép megismerésére módot nyújtott, a mely a legfővidebb időn belül bizonyára általánosan meghonosul.

Ugyanezen alkalommal be lett mutatva a Frost és Wood Co. gyár által gyártott fűkaszáló gép is, mely könnyűsége, egyszerűsége, nagy munkaképessége és szintén kiváló jó anyaga által tűnt fel. Ezen fűkaszálójával bármilyen hullámos talajon a legapróbb fűvek, az összes zöld takarmányok, ugyan- csak a legmagasabb tengeri csalamádé is a lehető legelőnyösebben kaszálható. Közönséges két ló, vagy ökör is könnyűséggel dolgozik ezen géppel. Továbbá felemelendő még a bemutatott tárcsás porhanyító is, mely eszközt szintén a Frost és Wood Co. canadai cég gyártja. Ezen géppel teljesen meg van oldva a tarlóhántás, mert három lóval, teljesen száraz ta-

lajon a legnagyobb könnyűséggel a legszebb és a legideálisabb tarlóhántás végezhető; a közönséges ekék munkabírását mintegy tízszeresen fölülmulva. A gép után rögöt nem lehet találni. A magas tarlót nem szedte össze, hanem a fölporhanyított földdel szépen összekeverte. Ugyanezen eszköz a vetőszántást is teljesen tökéletesen végezheti.

Mindezen gépek képviselőt Magyarországra és Ausztria területére a Délvidéki közigazgatási bank részvénytársaság, Szabadka, czég bírja, a hol azok áraira felvilágosítást nyerhető.

Már a kora reggeli órákban egymást érték a szebbnél-szebb uri fogatok, Bácsatpolya állomásán pedig egész kocsitábor várakozott s hozta, illetve vitte szakadatlan sorban az érdeklődő vendégeket, a kiket az igazán magyaros vendégszerető házigazda a legszívesebben fogadott. A háziasszony szerepét Kiss Lajosné és Kiss Károlyné urnők vitték,

a kedves megjelenésü, rokonszenves és hájo. Rónay Dóra kisasszony segédlete mellett A háziasszonyok vendégeik ellátásában remekeltek. Az érkező vendégeket kitűnő villasreggeli várta, az aratógép bemutatása után pedig pazar és igazi bácskai ebéd következett, a melyen az összes jelenlevők résztvettek. A zenét a bácsatpolyai első cigányzenekar szolgáltatta. Lichtenegger Gyula szegedi mérnök és földbírtokos a vendégszerető házigazdát, mint a haladás apostolát, köszöntötte fel lendületes beszéddel, a mire ez a modern magyar gazdát jövő gazdasági céljainktól áthaltott, emelkedett szellemű beszédben válaszolt. Lelbach János roglaticzai nagybirtokos pedig a háziasszonyokra, mint a magyar vendégszerető, kitűnő háziasszonyok mintaképeire, emelte poharát, lelkes szavakban mérgőszönuvo szíves és ritka vendégszereteket. Ezekután még több szebbnél-szebb fel-

köszöntő hangzott el. A hangulat oly kedélyes lett, hogy az asztalontásra csak a késő esti órákban került a sor.

A jelenlevő vendégek mindannyian azzal az emelkedett érzéssel és meggyőződéssel távoztak, hogy egy a hatalmasan fejlődő közigazgatási élet haladását jelző új határkőhöz ért.

Közöljük a mennyire a névsort összeállítottuk a jelenlevőket:

Dr. Antunovics József és dr. Biró Károly Szabadka, Czajlik István földműves iskolai igazgató Pálcis, Császár Péter főszolgabíró Tapolya, Erős Rezső püspöki urad. jószágigazgató Nagyvárad, Falcione Sándor földbirtokos Zombor, Fermbach Bálint nagybirtokos Szond, Gerubach János nagybirtokos Kossuthfalva, Günther Ferenc gazd. egyes. igazgató Zombor, Grünhut Dezső intéző

106-ik ábra. A frost és wood kévekövető aratógép. (Schneider László ur felvétele).

Vagy két hétig a tanyán ápolgatták. Végre feltápászkodott, s készülődött, hogy odább-helyezi Penateseit. Haláját kifejezendő, elmenetele előtt maga köré gyűjtötte a gazda családját s hosszas *szócsésés* közben megáldotta valamennyiöket, mire az egyszerű parasztnép földökli zokogásba tört ki. A banya ünnepelesen jelentette ki előtűk, hogy a cigányok halája lebeg a vendégszerető tanya felett s biztosította öket, hogy míg a világ világ lesz, vándorczigány részéről bántócsuk soha sem fog esni.

Erre a banya elkötödött.

A rákövetkező nyáron egy reggel azt jelent nekem egy gyalogbéres, hogy F. gazdától aznap reggel ellopák a 200 forintos napi-számospénzt. Valaki elemelt tulipántos ládájából. Azonnal a helyszínére siettem. Az őszbeavasarodott gazdát szobájában találtam, asztalára borulva — keservesen sirt, akár a szópós baba. Elmondta, hogy míg ő az aratórészt járt odakint megolvasni,

valaki úgy emelte el a ládából a pénzt, hogy a zár a legkisebb feszítésnek nyomát sem viseli. A kulcsot pedig magánál tartotta!

Azonnal a tavaszi cigányasszonyra terelődött gyanum.

Nyomába menesztetűk a csendőrséget, mely rá is akadt a karavánra s nélkül találták a gazda bórbugyellárisát — egy krajczár hija sem volt a 200 forintnak! A vizsgálatnál aztán bevallotta a vén bestia, hogy betegsége alatt a ház összes záráról s kulcsairól kenyérbél-lenyomatot készített s ezzel a diadalmi jelvényenyl felfegyverkezve kereste fel bandáját, mely amint ki is tűnt — alaposan haszná-
lta ki a banya ajándékát.

Valaki azt kérdezhetné, loppja-e a cigány a gyermeket, ha hozzá fér?

Hát loppja; akár a varjú a csorsenyét — csak férjen hozzá. Néhány évvel ezelőtől történt, hogy a tolnagegyel *grábóc*-i barátok bucsuján (kermesz) a cigányok egy szabó 2 éves gyermekét lopták el, hogy elnyomorítva

koldulású eszközzé gyanánt használák fel. A dolog kitundódott s a vizsgálat során az is napfényre jött, hogy a nomádecsigány előszeretettel a *vöröshaju gyermeket loppja*, — az Talisman gyanánt is szolgál!!

A zigánynak van még egy igen sajátos jellemvonása: — Ki nem állhatja a szeles időt s a Simon Judás-napja körüli fuvalatot lelke mélyéből gyűlöli s utálja. A 90-es évek eleje táján, éjszaka, *Csádajavica* vidékén betörés történt s miután kőbor cigányok jártak a faluba, mindonki azt hitte, őket az affér ludasai. Én is azt hittem s e nézetemet közöltem is néhai Denáthy ispán princzipálsommal. — *»Már! hogy tud ilyesmit feltenni? választaj! ő csodálkozva...»*

Iszapn ur. értsen meg; kőbor cigányok jártak ma a vidéken — reggelre eltűntek.

»A! betörést nem azok! követhették el, mondta el ő a határozottság hangján, — az éjjel hatalmas szélvihar dühöngött!

Hát, nem-e minden furcsa és fantasztikus

LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGÉPEK, TALAJMÍVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNTATRA SZÍVESEN KÜLDÜNK ÁRJEJYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETEST.

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGYNÖKSÉGE, BUDAPEST

és Gador Ignác gazdasági Futtak. Gananszky Gábor és Mladen földbirtokosok Szenttamás, Heumann Sándor földbirtokos Horgos, Horváth István földbirtokos Mezőtúr, Hadzsics Theodor földbirtokos Szenttamás, Jogadics János Futtak, Kovácssevi Radina Ada, Lelbach János nagybirtokos Raglaticza, Lichtenegger Gyula földbirtokos mérmők Szeged, Matkovich Béla nagybirtokos Temezin, Pácsu János urad. intéző Futtak, Rác Vilmos és Béla földbirtokosok Kula, dr. Reök István műszaki tan. ország. képviselő Szeged, Sándor Ferenc földbirtokos Szeged, Samagyi Miklós püspöki urad. int. Nagyvárad, Szűcs Mihály földbirtokos Bajnok, Szabó Gyula Futtak, dr. Schneider Károly és László nagybirtokosok Kula, Schadt Ignác plébános Kossuthfalva, Varga Ágoston Szabadka, Schaffer Gusztáv urad. intéző Futtak, Schaffer Adolf nagybirtokos Feketehegy, Törley Gyula nagybirtokos Szabadka. Vojnich Dóme jószágkormányzó Deák, Varga István urad. tisztartó Topolya, Vojnits Dani apát Baja, Vojnits Pista nagybirtokos Zablaticeza, Vermes Károly nagybirtokos Ludas, Végh László földm. isk. tanár Palics, Vojnits Simon és Béla nagybirtokosok Zablaticeza és még számosan.

Sch. K.

A gyümölcsfák mézgásodása.

Cseresznye, sárga barack, mandula, sokat szenvednek a mézgásodástól. Ritkábban lép fel a meggy- és szilvafákon. Általában a csonthéjasok gyakran előforduló és veszedelmes betegsége a kéregfolyás. Alapja a bajnak a tápláló anyagok hibás áthasonlítása; minek következtében a kéregszövetben a keményítőből mézga képződik. A felgyülemlett folyékony mézga a kéregszövetekből a repedése-

ken át kilép és a fa héjának külsején megmerevedik, avagy végig folyik. A mézgásodást többféle ok idézheti elő, de bármely okból származék is a baj, ha hosszan tartó, egyaránt veszedelmes. A fa életerejé mindegyik gyengül, gyümölcsöt keveset, — majd egyáltalában nem terem, — végül pedig kipusztul. Tudvalevő, hogy a csontarókat a nyár folyamán kell megsejteni és pedig lehetőleg június hóban, amidőn a nedvaramlás nem olti gyors és az ejtett sebek rohamosan beforradnak. Ha a termelő ezzel nem törődve, tavasszal, azaz akkor metszi fát, midőn bennök a nedvkeréges erősen megindult s a forradás nehezebb, a mézgásodás be fog következni. A csontaróknál a metszést csak a legszükségesebb hely eltávolításokra szabad fordítani. Ezek nem szeretik és megfosztják a folytonos és esetleg felesleges nyesegetést. Egész ágak levágása nagy rizikó, ugy ebből, valamint ha a gyümölcszedéskor a héjrész

erősen letaposódik, vagy zuzva megsértődik, beülhat az elmezgásodás.

Menjünk azonban tovább, ott van a változékony, rendetlen időjárás. A gyakran hosszabb ideig tartó erős meleg bekeövetkező hideg, esős idő, mely az eddigi nedvkeréges gátolja és a fa porusain keresztül kinyomja a megtorlódott nedvet és ezzel a fa elmezgásodik. Előidézi továbbá e bajt a téli fagy, a rosszul alkalmazott trágyázás, a nem megfelelő talaj és a rosszul megválasztott alany. A csontaróknál óvakodni kell attól, hogy nyers trágyával trágyázzunk, valamint hogy elhullott állatokat (mi pedig igen sok helyen divatos) a fa tövébe elássunk. A teljesen el nem korhadt növényi részeket sem szabad közel a gyökerekhez vinni. A helytelenül alkalmazott trágyázás mellett nemcsak mézgásodásba eshetnek a fák, hanem megkaphatják a rákbetegséget vagy a gyökérgyenedést.

Az egészséges faneveléshez szükséges kellék az is, hogy a fák a nekik legjobban megfelelő talajba ültetessenek. Így a szilvafélék általában a mészből gazdag talajt szeretik. Azonban még ily talaj és mérsékelt éghajlat alatt sem egyformán diszlenek; pl. a besztercezi szilva, ha nedves ősz után szigorú tél következik, többnyire elpusztul, vagy azt igen megsínyli.

A cseresznye és meggyfélék talajigénye a fajták szerint változik, egyike mondjuk a száraz, köves meszes talajban is jól fejlődik, míg másika a hűvös, nyirkos talajt kedveli. A mandula a meleg, védett fekvést, meszes, márgás, köves talajt szereti. Ha már most az egyes csontmagú gyümölcsök nem a nekik megfelelő talajba jutnak, sinnedni fognak és elmezgásodnak, stb.

A rosszul megválasztott alany is bajt okoz.

107-ik ábra. A frost és wood-féle gépbemutató alkalmával megjelent vendégsereg Kiss Lajos földbirtokos ur vendégszerető házánál. (Schneider László ur felvétele.)

a tévelygő tribus életében, a melylyel egybírta a civilizált állapottól nem tördök s melyet mi a felvilágosodott század intelligens gyermekei a legszánalmasabb alakban negligálunk?

A kegyelet, humanizmus s keresztényi szeretet mai jegyében sem nem tettünk, sem nem teszünk értük valamit. Foglalkozunk velük akkor, ha valahol loptak valamit, vagy másékat károsítanak meg valakit. A szekesői vásáron láttam egy izben, hogy a cigánybánda parázs verekedést rögtönzött egymás között s ugyancsak csatogott a szekereze meg villogott a finomra fent kés, patakzott a vér. Az outsiderek, már mint mi, megmosolyogtuk a jelenetet s észbe se jutott senkinek rendőrt szaladni. Bánták is, ha keresztre feszítik egymást!

Hallott-e valaki, vagy hallottunk-e valaha arról, hogy a rendőrség a cigányok között oly mindennaposan izott gyerekelhajtás esetében beleavatkozott volna? Avagy akadt-e védőbírája a megejtett cigányleánynak, ki 12—13 éves korában már anyai örömkönek néz elébe? Brinvillers márkinéről azt írja a krónika, hogy ügyesen kezelte a mérgeglaskókat; ám azt kérdelem, ki boszulja meg mainapság a Dáde halálát, ki familiája valamely tagja mérégivóval mentet a másvilágra?

Városhelyeken szép, díszes korházaink vannak, ám kíváncsi volnék megtudni azt, ápoltak-e már valamelyikben igazi, telivér kőborzignyit, olyat, minő itt a Duna partján kihalassza a vízből a sertésveszben elhult sertés hulláját, megeszi azt, s kutyabaja sem esik étlél.

Mitől hal meg hát a kőborzigny? Hová tűnnek el? Merre vannak sirjak? Sehol, sehová, semerre! Állandó rejtély környékezi tehát a kőborzignyit ebben a modern, felvilágosodott társadalomban, ahol semmit sem bíznak a véletlenre, a melyben a törvény jármába van fogva mindenki s mégis e sötét fájcsökönnyös marad minden társadalmi kötelemmel szembe. Nincs nevék, nem tudják életkorukat, irni, olvasni nem tudnak, a katonakötelezettségnek, ha nekik úgy tetszik — fityyit hánynak! Egy szóval, ők dispensátva érik magukat minden polgári kötelezettség alól. Ők semmik sem, nem is akarnak valamik, vagy valakik lenni s árnyékok gyanánt kovályognak közöttük...

A jövő számban elmondom, minő tapasztalatokat tettem róluk a külföldön.

Külön árjegyzékek mindenmami gazdasági gépekről!

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEK TÁRSULAT
BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű
GŐZSÉPLŐKÉSZLETEK,
úgyiszent MAGÁNJÁRÓK (úti mozdonyok)
cséplési, vontatási és szántási czélokra (a mozdony után akasztott egy ölet fogó ekével.)

UJ!

Kizárólagos gyártása a Welger-féle szabadalmazott teljesen önműködően költöző szalmaprés-elevatoroknak.

UJ!

Rossz az alany, ha annak sejtjei nem egyenlők a nemes részével. Bár megeredés és esetben is bekövetkezhetik, illetőleg bekövetkeznek; de évek után, mikor a korona egy bizonyos nagyságot és terjedelmet elért, a visszafoglaló nedv az oltás helyén megtorlódik, vastagodást idéz elő és lehetővé teszi azt, hogy a folyóülettel nedv a koronaágak több helyén a héjon át-törhessen s mézgásodást előidézzék. Eredménytelen fanevelés következik be az esetben is, ha az alany és nemes rész között a szöveti rokonság meg van ugyan, de az alanynak az adott talaj nem megfelelő. A kajszióbarack példál szépen megterem hűvösebb, nedvesebb égal alatt is, például kővér, nyirkos talajban az esetben, ha szilva alanyra van oltva, de viszont más alanyon többnyire teng vagy elpusztul.

Ha a mézgásodás már fellépett, nem marad egyéb hátra az orvoslásnál. Ha kismértékű a baj, akkor nedves rongy rátétellel meglágyítjuk a szegát, majd letisztogatjuk és a sebhelyet 1 százalékos sókavas oldattal bedörzsöljük. Ha ez kéznél nem volna, ugye citrommal kell jól bedörzsölni a sebzett részt. Nagyobb bajnál az elhalt héjat el kell távolítani az éprészig. A kímélettel éles késsel kell tenni, a sebet kimosni langyos vízzel, hogy mézga sehol se maradjon, azután citrommal bedörzsölni, végül pedig hidegen folyó oltóvízzel bekenni, hogy a sebvéd legyen és befomadjon. Kedvezőtlen alany és talajviszonyok mellett pedig a fákat ki kell szedni s helyetük megfelelőeket ültetni.

Ballay.

KÖNYVISMERTETÉS.

Madárvédelem. Dr. Fromm Géza két füzetet küldött be szerkesztőségünkhez, melyek elsőjében az állam, társadalom és az egyesek madárvédelmi teendőiről ad szakzerű ki-oktatást. A második füzetben leírja a madarak és fák napjának megtartását. Mindkét füzet igen ajánlatos olvasmányt képez és dió-héjban közli a teendőket s mi több, ut-mutatásokat ad e tekintetben a gyermek-nevelésre vonatkozólag is. Szerző egyúttal a harmadik füzetet: a madárvédelmi mintatelepek megjelenését is kilitásba helyezi, mely chromolitographiai képekkel is el-látatik. Az első két füzet ára darabonként 70 fillér, az utóbbi 25 fillér lesz. A művek beszerezhetők a szerzőnél, Rózskéven.

Pulykatenyésztés. Hreblay Emil legújabb műve, illetve hasoncímű művének II-ik kiadása most jelent meg. A mű főbb fejezetei: az általános tudnivalók, a fajtatan, a tenyész-tés, az elhelyezés, az értékesítés és végül a betegségek. Mindazoknak, a kik a pulykate-nyésztéssel foglalkoznak, hasznos tudnivaló-kat tartalmaz e mű. Ára 3 korona, kapható a Pátria nyomda könyvkiadó-kereskedésében. Budapest, IX., Köztelkek, Üllői-ut 25. és a szerzőnél Nagyváradon, Péter-utca 1.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Szer a tögykiütések gyógyítására.

Előfordul többször, hogy tehemeni tögyen kiütések mutatkoznak. Eddig vajjal kentük az ily kiütéses helyeket, de nem kielégítő eredménnyel. Mely szer a leghathatósabb a baj ellen? V. V.

Kérdés. Vajkészítés és tejhulladék értéke-sítés?

100 liter tejből mennyi centrifugál vajot nyerünk és hogyan értékesíthetjük legjobban a tejhulladékokat. X. Z.

Kérdés. Nyulszapuka zöldtakarmányozási czélokra.

Távol eső, világosbarna agyagföldemen zöldtrágyázással vagyok csak képes gazdál-kodni, mert istállótrágya oda ki nem vihető. Eddig vöröshere és bukkönyöket szántottam be; de a vöröshere már évek óta nem sikerül, a bukkönyöm meg nagyon drága. A nyul-szapukára gondoltam, hogy az ily sovány földön biztosabban sikerül és hogy olcsóbb ugy a vöröshere, mint a bukkönyönnel. J. B.

Kérdés. Csibekeltetés a legkisebb keltető géppel.

Használta-e a lapok t. előfizetői közül valaki a legkisebb keltető gépet? Feltehető-e nevelni anya nélkül a fiókákat vagy feltét-lenül szükséges-e műanya? Melyik az ilyen legkisebb keltetőgépek között a legjobban működő, mi az ára és megkívántatik-e külön szakképzettség a kezeléshez? Kötőlőm az idén igen megkértem s azért keltető gépet vennék igénybe, ha nagyobb kellemetlenség nélkül lehetne vele sikert elérni. P. G.-né.

Felelet. A padlógomba fellépéséért kit illet a jeleslegés című kérdés.

Különösen az építkezési krach bekövetkezése előtt gyakran vedődtől fel ez a kérdés a buda-pesti járásbíróskor előtt, elkeseredett, hosz-szadalmas és költséges perekben, a melyek mindegyikében azon fordult meg a per sorsa: mit mondanak a szakértők? Mert a padló-gomba — mint ezt a peres aktákból meg-tanultam — háromféle módon terjed, illetve szaporodik és pedig okozhatja az általaj ned-vessege, a fal nedvessege, vagy pedig az in-fekció mára deszkában van benne. Az esetben, ha a deszka inficiált, akkor sikerrel lehet fel-lépni a vállalkozó ellen. A szakértői vélemé-nyek azonban, a melyek a deszkák, illetve a padló szűfőrzésére és megvizsgálására nyom-mán alakulnak, olyan ellentétesek — mond-hatnám zűrvavarsak — hogy a per sikeres voltára nézve adott esetben még akkor sem lehetne véleményét nyilvánítani, ha a per kü-lönbös is nem volna mindíg lutri.

Az kétségtelen, hogy ha a szakértők azt állapítják meg, hogy a padlódeszka volt fer-tőzött, akkor felelős a vállalkozó, azonban az, hogy a szakértők mit fognak megállapítani, sohasem látható előre. Adott esetben meg épen azt látom, hogy kérdést tevő a padlókat ki-dobatta, így hát szakértői szemlét sem lehetne tartani.

Felelet. Műtrágya tözeles földre kender alá című kérdés.

A tözeles talajok általában káliban szen-vednek hiányt. De a már művelés alá vett

tőzegetalajok, mint a milyen a kérdéses terület is, a foszforsav trágyákat is meghálálják, azért leghelyesebb lenne, ha a kenderföld felét káli-trágyával, a másik felét pedig káli és foszfor-sav trágyával szorátná be kérdéstevő. A csak kálival trágyázandó területen kat. holdanként 100 kg, 40 százalékos kális, a másik darabon pedig 400 kg, 40 százalékos kálisön kívül még 150 kg, 18 százalékos szuperfoszfát szó-randó el.

Jancsó Béla.

Felelet. Hogyan javíthatnám meg legegyszerűbben a legelőmet című kérdésre.

Miután kérdéstevő nem akarja legelőjét feltörtenni s újra bevettetni, leghelyesebb volna azon füvelők, melyek legelőjén legjobban diszlettek, állítani össze a felületésre használ-landó fűmagkeveréket. Minthogy pedig kérdéstevő az őt diszló növényzetből csak a Trifolium repens-t említi fel, ugy a következő keveréket ajánlhatjuk homokos agyag talajon levő legelőnek felvetésére:

Régi csenkesz	3-5 kg.
Aranyabz	1-0 »
Csomós ebir	1-0 »
Taraczkos tippan	1-5 »
Angol perje	4-0 »
Régi perje	1-5 »
Vörös here	1-0 »
Fehér here	1-0 »

Kat. holdanként összesen: 14-5 kg.

Összöl a legeltetés befejezte után a legelőt melyen járó boronával meg kell boronálni, hogy ezáltal a talaj érdes felületű legyen s a téli időjárás jobban megporhanyítsa és a felületésre alkalmasabbá tegye. Tavasszal aztán a fenti fűkeveréket szórassa el. Az el-szórás, után nehézsima hengerrel kell meg-járatni a legelőt, hogy az elszórt magvak a talajba kerüljenek.

Ha kérdéstevő legelőjét felszántatná s ujjonnan vettetőbe, akkor a fenti keverék kétszerese volna a megfelelő vetőmagmennyiség.

A legelő felületése csakis úgy sikerül, ha mindaddig, míg az elszórt magból kikelt nö-vények meg nem erősödnek, a legeltetést szüneteltetjük. A felületés első évében még ügyelnünk kell arra, hogy a felületett részt esős időben ne legeltessük, mert ha a felízott talajon jár a legelő jószág, a zsenge növényt könnyen betapossa a talajba s az ott el-pusztul.

A legelők trágyázására igen jól felhasznál-ható az állások, delelő helyek és kutak mellett összegyűjtött szilárd ürülek, melyet földdel rétegezve kell öszerezni. Evente egy számos marha után kb. 25—30 q ilyen földdel réte-gezett trágyára számíthatunk s ebből 3 éven-kint és kat. holdankint 80—120 q teljesen elegendő a legelő trágyázására.

Jancsó Béla.

Felelet. Thomassalak őszi szántás alá, könyv-nyen onló hegyes vidék talaján című kérdésre.

A hazai talajok az eddigi tapasztalatok szerint legnagyobb mértékben a foszforsavtalaj szükségük is a kérdéses talajon is valószínű, hogy a Thomassalak használata eredményes lesz. A Thomassalak a foszforsavat nehezen oldható alakban tartalmazza s így kétésségű válik, hogy az egyvári kultúrnövények, me-lyeket kérdéstevő emlit, jövedelmezően fog-ják-e felhasználni a Thomassalakat. Sokkal

Lóhere- és luczernamagért 100 kilónkint 10 koronával magasabb árt fizetek,

ha a kaszálás idején az illető területen aranka nincs. Gazdák, kik legkevesebb 80 métermáza magtermést várnak, szíveskedjenek erről lantjelzett czéget értesíteni, mely tisztviselőinek egyikét azonnal elküldi és a herét lábán megtekinteti. Akiknek földjén még mutatkozik aranka, azok irtsák minél gyorsabban, hiszen 100 kilónkint 10 korona bevételt többbet bususan meg-téríti az irtási költséget.

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése BUDAPEST.

ajánlatosabb lenne ily növények alá a szuperfoszfáttal való trágyázás, mert ebben a foszforos vízben oldható, azaz a növények által könnyen felvehető alakban fordul elő. A két műtrágyafelének e különböző tulajdonsága miatt a Thomassalokból kb. kétszer annyit kell holdankint felhasználni, mint a szuperfoszfátból. Magyar holdankint (1200 négyezsgő ö) 200—250 kg. Thomassalok, vagy pedig 100 kg. 18 százalékos szuperfoszfát szükséges, hogy a növényeknek a megkívánt foszforosav-mennyiséget biztosítsuk.

Gyakran előfordul, hogy a foszforos műtrágya magában nem lesz jóvelendő, mert a talajban a növények részére szükséges nitrogén sincs meg elegendő mennyiségben, miért is ha kérdéstevő kísérletezni akar, cél-szerű lesz a nitrogén trágyákat is figyelembe venni.

A kísérlet legegyszerűbb alakja a következő:

- 1 par. szuperfoszfát vagy Thomassalok.
- 2 par. trágyázatlan.
- 3 par. szuper. vagy Thomass. + chilis-létróm.

A parcellák nagysága 800 négyezsgő s ez esetben a szuperfoszfátból 75 kg. Thomassalokból 150 kg. és chilis-létrómból 30 kg.-ot kellene elszórni.

A foszforos trágyákat mindig a vetészántás előtt kell a talajba hozni, a Thomassalokot még őszkel október alá kell szántani. A chilis-létrómet nem szabad alászántani, hanem a vetés, illetve a kikelés után 2—3 részletben 2—3 heti időközben kell elszórni.

Jancsó Béla.

HIREK.

Időjárás Jásznyakunszolnokmegyében. — Időjárásunk nem változott. Egészen vége szűk, száraz. Voltak időközben helyenkint csekély zivataros esők néhány mili csapadékkal, de ezeket a talaj meg nem érezte. Nélkülözhetetlen volna pedig már legalább egy kielégítő eső, mert különben a tengeri, a mi kevés esőt hozott, sem esőt, annál kevésbé a szemeket kellőleg meg nem nevelheti. Szélő és más növény is nagyon érzi már a szárazságot. Burgonya, répa semmit nem fejlődhet. Három nap óta rendkívül 35° C forróságban minden elsül. Mező semmi. Szántani nem lehet. Cseplés eredmény szomorú, rosszabb sok helyen a próba cseplésnél. Egy kereszt 10—15 kiló szorult szemét búzát ad. Előre vállalt része cseplők a napi kiadást nem keresik meg. Volt olyan 1200 öles hold, a mely 98 kiló szemét buza termett, Napszám azért 2—3 korona. Legtöbb 40—80 holdas kisgazdának nem lesz egy mássa buzája sem eladó. Kisebb birtoknal soknak még venni kell. E sorok azért alatti kezd az eső, valamennyi ígérkezik.

Jásznyakunszolnokmegye VIII/8. 1907.

A gazdasági helyzet Bácskában. Nálunk még mindig nagy szárazság uralkodik, azért a hordási és cseplési munkálatok igen gyorsan haladnak. A terméseredmény nem valami jó. Buza lánconkinti termése különböző; helyenkint 6—8 métermássa, helyenkint 9—14 métermássa. A zab pedig szintén rosszul fizet, lánconkint 5—7 métermássa. A buza minősége jó (sulya 76, 78 és 80 kg.), a zab minősége rossz, sok a léha mag. A kukoricák nem a legjobbak és ha még az idő esőre nem fordulna, akkor igen rossz termésre van kilátásunk.

Dolezsákék.

Kinevezések. A földművelésügyi m. k. miniszterumban és ressortjához tartozó intézetekben hatalmas előléptetések eszközöltettek.

A Bőr- és Lihion-tartalmú, természetes és vasmentes Salvator-forrás

kitűnő sikerrel használják vesebetűndi, a hárgépfogy bántalmind és köszvényed, a zsírfelbontásnál, az emésztési és légszervi szervek hurufjánd.

Kapható ásványvízkereskedésekben vagy a Salyer-Lipicer Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfpart 8.

A király a földművelésügyi miniszter előterjesztésére dr. Szentkirályi Akos gazdasági tanácslelti igazgatót és Kerpely Kálmán gazdasági akadémiai tanári czímmel és jelleggel főiruházott gazdasági tanácslelti igazgatót gazdasági akadémiai igazgatókká nevezte ki. Dr. Szentkirályi Akos kir. tanácsosban a kolozs-monostori akadémia kiváló szakképzétségi és érdemű igazgatóját és lapunk közserzetben álló kiváló munkatársát, Kerpely Kálmánban pedig a debreczeni akadémia tanárát és a dohányszakértőt tisztelhetjük. Fogadják ezen előléptetésük alkalmával őszinte szerencsekívánatainkat.

A székyei akció új vezetője. A földművelési miniszter Balogh Vilmos államtitkár ezt állásra történt kinevezése folytán a székyi földművelő nép gazdasági fölségítésére irányuló tevékenység vezetésétől, a megbízásban kifejtett kiváló szolgálatainak teljes elismerése mellett saját kérelmére fölmentette és az akció vezetésével Kazy József miniszteri tanácsost bízta meg.

Halálhírek. Báró Pittel Gyula barszmegei kitűnő gazda 72 éves korában, Gráciban hirtelen elhunyt. Halálát övezgővén báró Weisz Hortensien Angelikán kívül leányai férjezett baráti Huszár Elemérné, szepelki Boltka Zoltánné és báró Révay Lászlóné gyászolják. Az elhunyt barszmegei Kiskálnán mintaszerűen gazdálkodott, és a gazdatársadalmi mozgalmakban tevékeny részt vett. Béke hamvára!

Liptay Pál ur, a Kühne E. mezőgazdasági gépgyárának érdemű igazgatója munkás életének 62 évében 1. hó 5-én elhunyt. Béke lebegjen hamvai felett.

Aradmegyei gazdák ügyei. Augustus hó 5-én délelőtt tartotta az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület a székház tanácstermében ötödik igazgató-választmányi gyűlést. Vésárhelyi Józsi igazgató-elnök elnökléte alatt.

Tárgyalás alá került többek között a kereskedelmiügyi miniszter leirata, melynek értelmében a miniszter az egyesületnek abbeli kérvényére, hogy az erótakarmányok szállításánál a régebbi években fennálló szállítási díjkezdményeket ismét léptesse életbe, elutasító választ adott. A választmány azonban az előadó javaslatára elhatározta, hogy e tárgyban újból felir a kereskedelmiügyi miniszterhez, egyszerűsre mind a földművelésügyi miniszterhez is közbenjárásra fogja felkérni ezen fontos ügyben.

Aradvármegye alispánja áttette az egyesülethez véleményezésre végett Komáromvármegye törvényhatóságának a takarmányhiány enyhítése és ugyanannak a katonai létesítések ügyében hozott határozatait. A választmány mindkét ügyet pártoló véleménynyel fogja a vármegyéhez visszaterjeszteni.

Sulkowski berezeg pankotai uradalmanak bérbeadás ügyében a vármegyei írvászek megkeresése folytán az egyesület lebetől kiküldött szakbizottságnak véleményes jelentését a választmány minden módosítás nélkül magáévá tette és a szakbizottságnak, amelynek tagjai Récsy Miklós, Purgly László, és Vertán Ernő voltak, a jelentés kidolgozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.

Végül az elnökség javaslatára elhatározta, a választmány, hogy a pécsi mezőgazdasági kiállítás megtekintése és az azzal kapcsolatosan tartandó országos gazdakongresszuson résztvesz és tanulmányi kirándulást rendez, amelyre bejelentési végső határidőül augusztus hó 15-ikét állapították meg. A kirándulásban résztvevő gazdák oda és vissza kedvezményes vasúti jegyekkel fognak utazhatni és elszállásolásukról is az egyesület fog gondoskodni.

A sornomegyei gazdasági egyesület ülése. A sornomegyei gazdasági egyesület e hó 5-én tartotta választmányi és közgyűlést mintegy 50 tag jelenlétében. A gyűléseken Rupprecht Olivér, az egyesület elnöke elnököl. Előadó: Titkár. Az egyesület munkasügyi bizottságának javaslatára elhatározta, hogy a munkások utvelének kiadása, továbbá a munkások eselédkönyvek kiadása tárgyában a kellő lépéseket megteszi és különösen az utóbbi illetéket szükségesen tartja, hogy egyidejűleg

a munkásnak vagy csak munkás- vagy csak eselédkönyve lehessen. E hónapban fogja a bizottság az egész vármegye kiterjedő háziipari tevékenységének programját megállapítani és 3—4 nagyobb füztepel létesítését megindítani. A megyei, igen jelentékeny sörpára értékesítésének megbeszélése ezaljból az egyesület értekezletre hivta össze e hó 8-ára a termelőket és elhatározta, hogy a délnemetségi árpárértékesítési esélyek tanulmányozása ezaljból megbízottakat küld oda ki. Megalakította a közgyűlés a tejszövetkezetek sornomegyei szövetségét, mint az egyesület szakosztályát. Elhatározta, hogy a vármegyei philloxera-bizottságot fentartandónak tartja. A szarvasmarhadíjazások Nagyczenken és Beleden tartatnak meg szeptemberben. Egy Dör községben felállítandó mintaparasztsz-gazdaság ügyében az egyesület feliratót intéz a földművelésügyi miniszterhez. Az ipari szeszköntingensek kisajátítása a mezőgazdaság javára és a lépene fellépése esetén elrendelendő forgalmi korlátozások enyhítése érdekében szintén a kormányhoz intézendő felirát küldését határozta el. A sornomegyei létesítésvizsgáló Bauer Ottó elnökléte mellett tartott ülésén elhatározta, hogy október 6-án Csopregen hidegvérű és 7-6án Csornán melevérű lovak részére lódíjazást rendez.

A londoni magyar kiállítás. A londoni magyar kiállítás végrehajtó-bizottsága legközelebb ülésségben megalkuti. A bizottság tagjai a következők: *Andrássy Sándor* gróf, *Báranay Géza* főelbírtokos, *Brazay Zoltán* orsz. képviselő, *Bornemissa Leopold* báró főispán, *Baross János*, *Buday Barna* országos képviselők, *Baross Soma* nagyparos, *Brüll Ignác* angol konzul, *Czakó Elemér* dr. az iparművészeti egyesület titkára, *Drucker Jenő* dr., a Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületének igazgatója, *Dán Leó* nagyparos, *Elek Pál* udvari tanácsos, a Magyar Kereskedelmi r.-t. vezérigazgatója, *Fenyőssy Soma* országos képviselő, *Förster Jenő*, a baranyamegyei gazdasági egyesület elnöke, *Ferenczy Dező*, *Fittler Kamil* udvari tanácsos, műépítész, *Francois Lajos* pezsgőgyáros, *Gyömöri Manó* nagyparos, *Garái Károly* nagyparos, *Gelleri Már* kir. tanácsos, az Országos Ipari egyesület igazgatója, *Hegedűs Loránt*, a Magyar Gyáriparosok Egyesületének igazgatója, *Hertelenyi Ferencz* főrendiházi tag, a zalavármegyei gazdasági egyesület elnöke, *Hadi-Barkóczy Endre* gróf, az iparművészeti egyesület elnöke, *Jálics Ferencz* bormagykereskedő, *Jeszenszky Andor* gazdasági egyesületi elnök, *Keller Iván*, az aradmegyei gazdasági egyesület titkára, *Kormos Alfréd* szerkesztő, *Kornfeld Zsigmond* főrendiházi tag, a Hitebban elnöki igazgatója, *Kaszab Aladár*, a vas-és fémparosok orsz. szövetségének elnöke, *Kovács Gyula* kir. tanácsos, a kereskedelmi muzeum igazgatója, *Küszler Henrik*, a Ma-

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

*** budapesti ***

gyapju-aukcziókra,

melyek idei első sorozata f. é. július hó 10-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküdött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti terepályaudvar” czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkezdményben, valamint igen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítást szolgál:

Gyapjuárverési vállalat

Heller & Társa

Budapest, V., Erzsébet-tér 13. sz.

gyar Élelmiszer szállító r.-t. igazgatója, *Lázár István* nagybirtokos, *Marx János* államasvati igazgató, *Molnár János* orsz. képviselő, *Megeyeri Krausz Izidor*, *Margittay Tihámér*, a magyar képzőművésztípus egyesületnek elnöke, *Maróti Fúrst* Bertalan udv. tan., az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés elnöke, *Marton* Andor gazdasági egyesületi titkár, *Nagy Gábor* ermelleki szőlőtülványtelep tulajdonos, *Nagy Emil* orsz. képviselő, *Pap Géza* földbirtokos, *Pirkner János* állattenyésztési felügyelő, *Paikert Alajos*, *Ráth István*, *Rubinek Gyula*, az O. M. G. E. igazgatója, *Rátz István* dr., az állatorvosi főiskola dékánja, *Róna Sándor*, *Szilassy Zoltán* országos képviselő, *Székes Antal*, *Szabó Zoltán*, *Szeemayer Vilhalm* dr., az etnografiai múzeum őre, *Szalay Imre*, a Nemzeti Múzeum igazgatója, *Thék Endre* gyáros, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, gróf *Telki József*, a pestmegyei gazdasági egyesület elnöke, *Telegdy József*, a biharmegyei gazdasági egyesület elnöke, *Tolnay Ákos* festőművész, *Ullmann Gyula* műépítész, *Zsolnay Miklós* gyáros, *Zwack Ákos* bornyagykereskedő, *Zichy Béla* Rezső gróf országos képviselő.

A szolnoki kiállítás. A szolnoki mezőgazdasági és iparkiallítás iránt meggyesztene nagy az érdeklődés. A megye iparosai tömegesen jelennek meg. Az igazgatóság elhatározta, hogy a kiállítás megtekintésére a kereskedelmi, a földművelésügyi és pénzügyi ministereket küldöttéggel hívja meg. Elhatározta továbbá az igazgatóság, hogy a földművelés napján jukiallítást, s a terménykiállítás kapcsolatban lészkiállítás is rendez. A kiállítás ezéjára a pénzügyminiszter a dohánybevéltóhivatal telepeinek egy részét átengedte. Ott fogják megartani a termény-, gép-, baromfi-, házi- és kézműiparkiallítás. A kiállítás idején lés ügetőverseny, továbbá galamblővő-verseny is lész és a Tiszai Evezős-Egyesület evezősversenyt rendez.

A széki kiállítás veszedelme. A széki-földi vármegyék a folyó évi szeptember havában nagyobb arányú mezőgazdasági és iparkiallítás akarnak rendezni, melyet azonban komoly baj fenyeget. A kiállítás egyik legérdekesebb része az állatkiallítás lett volna, melyet azonban aligha tarthatnak meg, mert Háromszék vármegyében kitört száj- és körömfajás-járványak a legkülönbözőbb övintézkedések dacára előjét venni még nem sikerült.

A 22-ik német vándorkiallítás. A Deutsche landwirtschaftliche Gesellschaft Düsseldorfban lezajlott kiállítása után máris kiírta a 22-ik vándorkiallítását, mely 1908. június hó 25–30-ig Stuttgartban tartatik meg.

Sőrapvásár Pozsonyban. A nyugatmagyarországi gazdasági egyesületek sőrapvásáráj augusztus 25-én tartják meg Pozsonyban, a hol helyiségül a rendező bizottság a vasuti állomás közelében levő Bellevue helyiséget jelölté ki, a melynek felkése igen kényelmes a vásár ezéjára. Ezek a helyiségek igen tágasak és világosak. A rendezőség a bel- és a külföldön igen serény tevékenységet fejt ki a vásár érdekében. Az érdeklődés a vásár iránt napról-napra fokozódik. Remélhetőleg a Sopron-, Moson- és Győrmegeiek is részvesznek már e vásáron.

A brüsszeli cukoregyezmény. Pótvány tudósítás szerint az orosz kormány azért hajlandó a cukoregyezmény tagjainak sorában helyet foglalni, mert az orosz cukoriparokban nem tartják kedvezőtlennek a maguk részéről, ha Oroszország a prémium-rendszerrel szakít. A német cukoriparosok szakközölynyeiben élénk kifejezésre jut ez a hajlandóság, mely politikai és közzgazdasági tekintetben az európai cukoripar terén korszakalkotó változást hivatott előidézni.

Pinczemesteri tanfolyam. A budafoki pinczemesteri tanfolyam október elején új növendékeket vesz fel. A pályázat szerint a felvétélhez a szokásos keltekezés kívül valamelyik hazai vincerelliskolának sikeres elvégzése szükséges. A jeles bizonyítványú folyamodók ösztön-díjakat kaphatnak. A folyamodványait augusztus 15-ig ahhoz a vincerelliskolához kell benyújtani, a melytől a folyamodó végső bizonyítványát kapta.

Franciaországi szőlőbirtokosok a Tokaj-hegyalján. Julius 30-án és 31-én 19 tagból áll francia társaság (nagyobbrészt odavale nagyobb szőlőbirtokosok és szakemberek) ke-reste föl Magyarországot első borvidékét, a Tokaj-hegyalját. Első nap Tarcalon meg-néztek az állami vincerelliskolát, a királyi udvari szőlőket és pincerészletet, majd Tokajban és Kicsinkó-fele pincerészletet, délután pedig a mádi és tályai szőlőket. Julius 31-én *Hegedüs* tarczali vincerelliskolai igazgató vezetésével átrándultak Tolcsvára, hogy megtekintsék ott *Waldott* Frigyes báró szőlő-gazdaságát, a mely a Tokaj-hegyalján a legnagyobb. Délelőtt bejárták a Szentvér szőlőt, majd átkocsiztak az új uradalmi pincerészlethez, a mely a legmodernebb berendezéssel van ellátva, ott bemutatják a társaságnak a Hegyalja rekonstrukciója óta termett legkiválóbb szamorodni és aszuborokat. A franciák el voltak ragadtatva nagy boraink zamatoságától és kiváló minőségétől és sajnálattal adtak kifejezést, hogy ez az ital hazajutkban ugyszóval ismeretlen. Dében a bárói kastélyban 25 terítékű ebéd volt. A délután folyamán megtekintették a 64 hold ki-terjedésű Kincsem szőlőt, a melynek terraszá-ról soká gyönyörködtek az előttük elterülő messé panorámában, majd az öt órai gyorsvonattal visszautaztak Budapestre, hogy másnap folytassák utjukat Olaszország felé. Mindenesetre örömdetes, hogy az eddig a külfölddel oly keveset törődő Franciaországban is kezdenek érdeklődni hazánk szőlő-gazdasági viszonyai iránt és remélhető, hogy páratlan, hajdan világhírű tokaji borunk idővel vissza fogja ismét hódítani régi hírnevét.

Fogatos szőlészeti eszközök bemutatása Gyöngyösön. Fogatos szőlőpermetező és talajporhanyító gép-bemutatást rendez a Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete a m. kir. földművelésügyi miniszter és a Hevesmegyei Gazdasági Egyesület támogatásával Gyöngyösön, a Visontai Szőlőtelep-Részvény-társaság helyi szőlőtelepén f. e. augusztus hó 19-én (hétfőn) d. e. 10 órártól 12-ig és d. u. 2 órártól 5-ig. A gépek működésben lesznék bemutatva. Felhívjuk az érdekelt gazdák figyelmét a gépbemutatásra, hogy ragadják meg e kedvező alkalmat, mert újabb gépverseny e vidéken rendeztetni nem fog.

Szőlőmivelő gépek bemutatása. A Magyar Szőlőgazdák Országos Egyesülete a hevesmegyei Gazdasági Egyesülettel karöltve, aug. 19-én a Gyöngyös-Visontai Szőlőtelep-Társaság szőlőiben gép-bemutatást rendez, amelyben munkaközben mutatják be a külföldön olyannyira bevált fogatos talajmivelő és permetező gépeket.

Szőlőmivelési gépverseny Palermóban. Az olasz földművelésügyi kormány folyó év őszén Palermóban nemzetközi szőlőmivelési gépversenyt rendez, melynek közelebbi részleteit az olasz királyi rendeletileg szabályozta. A versenyő gépeknek október 10-ig kell Palermóba megérkezni az ottani földmivelő szövetkezet címére. A földművelésügyi miniszter a versenyre vonatkozó tudnivalókat közölte az érdekelt magyar szaktisztviselőkkel és intézményekkel.

A peronoszpóra pusztítása. Az aradmegyei Silingyia, Apatelek, Lugozó és Agris község-ekben nagy pusztítást végzett a peronoszpóra, a mely kétezer hold területen lepté el a szőlőket. A községek azonnal jelentést tettek az állásnak, a ki a veszedelem okát kutatta meg, tudta, hogy a baj a sok esőzés utáni hirtelen forróság miatt keletkezett. A peronoszpóra a termés hássz százelekett tette fönkre.

Kitiltott borderít szerek. A pénzügyminiszter legutóbb körendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz, a melyben a *Hein's Schnellklarang* chnevcsúsi készítményt, nemkülönb minden czinkgaléztot, vagy sárga verlűsgöt tartalmazó borderítösszer behozatalt tiltatja.

Az ipari szeszgyárak kontingense. A decrezumi kereskedelmi és iparkamara arra kérte a Jásznagykunszolnokmegyei gazdasági egyesületet, foglaljon állást a melletti, hogy az ipari szeszgyárak kontingensét a jövőben is főtartsák. Az egyesület választmánya egyhangu határozattal kimondotta, hogy a ka-

mara kérését nem teljesíti. A határozat indokolása szerint: a jelenlegi ipartejesztési akcióval szemben ismétetlen hangsúlyozni kell, hogy a legnagyobb magyar iparról, a mezőgazdaságról nem szabad megfeledkezni, mert ma és hosszú évezedeken át ez lész az ország gazdasági fejlődésének legbiztosabb alapja és az ipar és kereskedelem ha a legmagasabb fejlettségének a fokát éri is el az ország gazdasági fejlődésben és boldogulásában a mezőgazdaság mindenkor kiváló és elsoránug szerepet fog betölteni. Ha tehát Magyarországon ipari fejlődésről beszélünk, úgy első sorban a mezőgazdasággal kapcsolatos ipari ágakra kell a fősúlyt helyeznünk. A szeszipar emi-terten mezőgazdasági ipar. Föltétlenül szükséges tehát, hogy a szeszgyártás fokozatosan teljesen a mezőgazdaság részére biztosítsák s a szeszadó-törvény módosítása alkal-mával el kell rendelni törvényileg az ipari kontingensnek fokozatos kisajátítását.

A komló állása az országban és külföldön. (A m. kir. földművelési miniszterhez a komló-termelési vándortanulmány és a cs. és kir. konzuli hivataloktól július 26-áig beérkezett jelentések alapján.)

Külföld. Általában, ahonnan csak jó ter-més hírek jönnek, az a vélemény, hogy az idén 8–10 nappal előbbre áll a növény fejlődése, mint más éveken — dacára a késői kitavasodásnak. Az osztrák földművelésügyi miniszter jelentése szerint, Saaz vidékén a komló helyenként bár még nem elég erős, általában kedvezően fejlődik. — *Auscha* vidékén ugyan későn indult a komló fejlődése, de azért jól s a virágképződés szabály-szerű. — *Felépp* határában jégverés okozott kárt. — *Felső-Ausztriában* a gyakori esős időváltások nyomán egyenlőtlenül fejlődnek a komlós tövek, s helyenként a korompénz lépett fel tömegesen. A korai komló gyenge. — *Morvaországban* a komló állásában nagy eltérések mutatkoznak. Helyenként a karo magasságát elérte, helyenként még nem. A levéltetu és korompénz is kárt okoz. *Stíriában* a komló kieletőtlen áll és közép-termetű igr. Levéltetuék egyharmad kárt okoztak. — *Bajorországban*, Holledauban a kertek kevés kivétellel jól állanak. — *Hers-burg* vidékén egyenletes a fejlődés, bár nem valami erőteljes. — *Nürnberg* környékén is melegebb fordulván az idő, elég jók a remények. — *Wüttembergben* az éjlekek hidegek, így a komlósövek egyenletlenek. — *Belgiumban* a hideg éjlekek hátráltatják a komló fejlődését, ugyanazt jelentik az angol tudósítások is avval a súlyosbíttással, hogy ott már mossák a komlómbot a levéltetu tömegek s penészbajok ellen, s hogy közepesen aloli termésre van kilátás. — *Észak-Amerikában* ugy Newyork állam, mint a Pacific partvidékén jó termés várnak.

A komló-piacokon még mindig van tavalyi áru, Saazban mintegy 300 q (s ebben 50% magyar tarka). — *Nürnbergben* is all még a tavalyi komló-üzlet s míg Saazban közepes árúrt 100–106 koronát fizettek, addig a bajor piaczon 75–85 marka az ár 50 kilónként. **Magyarország.** Magyarországon ez évben a komló korábban fejlődött, mint más éveken. — Az *Alföldön* jól telelt a komló, a késői tavasz után gyorsan fejlődött s általán 5–6 mellékajtásra van, legújabb a Dél-Bácskában 6–10 mellékajtással, 40% már virit. Itt a kár 5% helyenként. — A *Toron-tóban* sok régi komlót kivágtak, a tavalyi gyenge árak hatása alatt a megelők közepes állásnak. Állati kárt vagy penész-bajt se-honnan se jelentenek, általában tehát a a Duna-Tisza közén a komló közepesen vagy közepesenl jobban áll. A Királyhágason tul, hosszabb lévén a tél, később is fejlődtek a komlósövek, így aránylag nem oly bujnak, de kielégítő állásuk. A viritása már általános, s a korai toboz, mert helyenként nagy volt a meleg. Néhol a bolha és atka tett kicsi kárt. A Felső-Maros mentén helyenként gyenge, máshol elég erős a növény, 3–4 mellékággal. Az Ölt mellékén ma 600–700 kgr. kermést emelnek. — A *felvidéken* a száraz hideg, később a száraz meleg idő akadályozta a fejlődést s ráadásul helyen-ként a jégverés is tett kárt (50%). Itt lát

APRÓK.

Präventív és gyógyító oltás madárdiphtheria ellen. Az »Allatorvosi Közlöny«-ben erről a betegségről a következőket olvassuk: Eloire francia állatorvos a Guerin — a lillei Pasteur Institut főnöke — által feltalált madárdiphtheria elleni védőoltással foglalkozik, fenti czímen. G. 1902-ben eljárását illusztráló, következő alapvető pontokat állítja fel:

A összes madarak közül a galamb a legérzékenyebb a baromfidiphtheria iránt. Nála a mikrobák virulentiája a legnagyobb és a folytatlagos sorozatokban folyton erősödik. A madárdiphtheria kísérleti átvitele a galambra igen könnyen létesíthető, még pedig nemcsak inokulatio, hanem virulens produktumok ingestioja útján is. A járvány iránt fogékony állatokon, a gyengített vírus-nak a peritoneumba való injectioja útján, hatásos és maradandó immunitást érhetünk el. Lehetőség továbbá nagyon hatású antimikrobius preventív serum előállítás, mely az érzékeny individuumoknak serrovaccinatio útján, actív immunitást kölcsönöz.

Guerin 1904-ben a francia baromfi-tenyésztők között nyilvánosan publicatá methodusát. Az általa előírt oltási módszer népszerű instruktioja a következő:

A baromfidiphtheria ragadós korysa egy gyakran chronicus lokalizációkkal fellépő heveny vértartó (septicaemiás) megbetegedés. Előidéző oka egy a pasteurellák csoportjába

tartozó mikroba, mely gyakran másodlagos fertőzésre is hajlamosít. A vaccinatio czélja a mikroba hatása ellen a baromfit megvédeni és így egyttal védelmet adni a secundárinfekcio ellen is. Alapja a gyengített vírus használatának elvén nyugszik és használható tyukok, gyöngytyukok, fácánok, galambok és libáknál.

Kétszeri oltás 12 napi időközökben szükséges, mely csakis fiatal járványmentes állatoknál használhatók. A legalkalmasabb időpont: a születés után 15 napra. Az oltóanyag I. vagy II. vaccin jelzéssel tubusokban kerül forgalomba. Az oltás 1 grammos fecskendő segítségével történik és pedig $\frac{1}{4}$ gramm adagban. Az injectio a bőr alá, a mell tájon a bal vagy jobb oldalon történjen. Az anyag rendelkezésénél az oltandó baromfi nem is megjelölendő.

A francia tenyésztők által végzett kísérletek 10,426 esetben eredménye azt mutatta, hogy a rendes mortalitás az oltás után $\frac{1}{4}$ -dével csökkent — s ez igen szép eredmény.

Amig ez a módszer csak preventív értékkel bír, addig újabb időben Eloire gyógyhatású oltást igyekezett foganatosítani és pedig a következőképen: a beteg állatok felső lég- és emésztő utáiban foglalt váladékok ovatosan eltávolították és az így szabadá tett nyálkahártyákat piktaminnal (2%) ecsetelték. Maguk az oltási eredmények kitünők voltak s szerte a következő következtetésekre vezettek:

1. A Guerin-féle preventív diphtheritis oltás veszélytelen s általa egy járványmentes udvar betörtözése lehetetlen.

2. A Guerin által mindeddig sejtett gyógyhatást mint teljes bizonyosságot vehetjük fel.

3. Az antidiphtherias oltás minden baromfi-udvarban, korra való tekintet nélkül, ha az járványtól veszélyezett, mindenesetre végre-hajtandó.

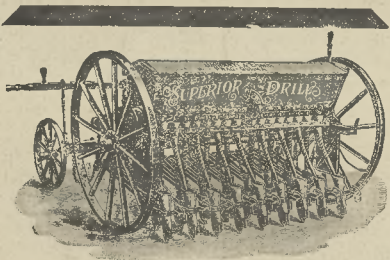
Egy kísérlet nem árt.

Erős hányás lónál és konsekutív tüdővizenyő. Az »Allatorvosi Közlöny«-ről a következőket írja: Heimert egy esetben egy lóhoz hívták, amely 1 és fél órával a déli etetés után hányt. A hányadék savanyu szaga. A hányás mintegy 1 és fél perecz tartott, amelyet egy félóra múlva újabb hányás követett. A pulzus erős, perenzenként 40, a szív veres normális, a légzésnek száma 14, hőmérsék 38° C. A tüdőszéről eltérés nincs. A hányás újabb félóra után ismétlődött, de a körökot kideríteni nem sikerült, mert az állat némi köhögési ingeren kívül egyéb kóros jelenséget nem mutatott. 50 gr. opiumtinktúra adagolása után a hányás megszűnt.

Este az állapot hirtelen rosszabbodott. A lélekzés száma 90, az orriak erősen táglak és köhögések azokból habos folyadék ömlik, a köthártyák sötétvörösek. Pulzus száma 75, a szívverés kopogó. A mellkas alsó felén tompult a hang, hallgatóságkor nedves szörtyöröjek hallhatók, ugyiszint a légső felett is. Hőmérsék 38,9°. Kezelés: Érvágás, kámforos borszeszsel dörzsölés.

Az állat meggyógyult.

Laptalajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

Superior Sorvetőgépek.

!!! Legjobb tolókerékrendszer!!!
!!! Tessék közelebbi leírást kérni!!!

Finom, szántás-, csukló- és rét-boronák.

— Egy- és többvasú ekék. —
Háromtagú és egytagú hengerek.
Triórók. — Mútrágyaszórók.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozdonyok 200 HP-ig.

Gőzekék, uti mozdonyok, cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk. Szíves megkérésre: **Zentral-Direction der Österreichischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft Teschen**, (Osztrák Szilézia) vagy:

Az Osztrák Bánya- és Kohászati Társaság Magyarországi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület, Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám kéretnek.

Eladó

100 darab 1 éves és 100 darab 2 éves magyar fajta ökröborjú. Bővebbet **Móricz Pál Esztár**, u. p. Pocsaj.

Mindennemű

zsák és ponyva

A legjobb minőségben és legújtanosabban a **FISCHER-féle** zsák- és ponyvagárban **Budapest, Nádor-utca 31-33. sz.** szerezhető be. A Fischer-féle zsák, impregnált szavatolt vízhatlan ponyvák nagy száma mellett és altartanak 10-12 évig. A 25 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagár az ország legjelentékenyebb uradalmainak és viszonteladónak szállítója. Pontos, szolid kiszolgálás. **Ponyva-kölcsönző intézet**. Argyeztek, minták ingyen és bérmentve küldetnek.

Magyar Erdész

erdészeti és vadászati szaklap

Szerkeszti és kiadja

IMECSFALVI IMRECS BÉLA.

Borsod-Apátfalván.

Előfizetési ár:

Égész évre. . . 14 korona.

Kemendi ménes

mintegy száz darabból álló, két ménnel, részben vagy egészben eladó.

Szily Dezső, Ollár, Zala m.

Nedves falak, istállók szárazzá tételnek

fintinonin

által.

Nem illékony, szagtalan és olcsó.

Festékgyárak, ezelőtt **Friedr. Bayer & Co. Elberfeld.**

Képviselek Ausztriában: **Friedr. Bayer & Co. Wien, I. Biberstrasse**; **Prochaska és Starck Prag, I. Wenzelsplatz 43**; **Lengyelország részére: Carl Polejny Warsaw, Marszalkowska 17.**

Eredeti loosdorfi vetőmag biztosan télálló, meg nem dül, növényi betegségeknek kitéve nincs és a legjobb minőségű természt szolgáltató a legnagyobb termésmennyiséggel. — A mi új tenyésztésű téli árpaunk, rozsaink, szalkás és szalkáitán buzáink, melyeket mi mint

eredeti loosdorfi nemes magvakat

az idén már nagyobb mennyiségben ajánlhatunk próbatermésre, igazán tisztán **„Pest-Érdegy-tenyésztők”** melyeket őt osztandó összehasonlító kísérlettel mint legbővebb termést, az általunk sok év óta termelt, teljesen meghonosított és legkorábban tró gabonahajtásokból kiválasztottunk és a változó felkésű és mőködő földcsemek igényeireh kitenyészettünk. Ajánljuk a jókori rendelést, mert készletünk gyorsan elogy. Prospektusok, minták, ingyen és bérmentve Magyarország Ausztria összes nagyobb magkereskedési útján rendelkezésre állanak, vagy egyenesen beszerelhetők a következő címre: **Getreideverwaltung der Gräulich Plattischen Gutsverwaltung Loosdorf, Bezirk Mistelbach.**

Bérbeadandó grófi birtok.

70 hold, kitünő kulturákkal, szemben a vasutállomással, **Kelet-Styriában** két város közti fekvésű, 1907. november 1-től 830 trétert bérbeadandó. Ajánlatok „Höchstrentabel 850“ jelige alatt Graz poste restante gegen Schein küldendők.

Fontos gazdáknak!

Aki mását horayók, levél- és vérszúr- és más károsító állatoktól meg akarja óvni, megvédeni a gyümölcs- és veteménykertben csak a következő:

FICHTENIN!
Növényvédelemnek, borjaknak, malacok, csigák és a természetben bármelyik állatban megzavarodott, ha

FICHTENIN!
használnak. Lovak és más állatok, melyek legyér- és szarvascsipeknek vannak kitéve,

FICHTENIN!
által a legelő keletkezéséről megóvóknak. — **ISTÁLLÓK**-ból mindenféle rovarok csakis **FICHTENIN** pusztít ki.

Arjegyzőket az elárastóhely megnevezésével szívesen küld:

I. osztály-magyar fichteninművek
magyarországi vezérkönyvek

DIAMANT és VADAS
Budapest, VII. Dajmanich-ú.
36. szám. Telefon 51-51.

Zabot, szénát, szalmát
veszek, bármint mennyiségben. Kérveitök díjaztatnak.

Schmidt József
Valla, Mosonmegye.

Eredeti felsőinthalai és moulvovai tenyész- és tejele-marhat

közveti előnyös **ANTON HELL, Imet, Tirol.** A piaci viszonyokról és árjegyzésekről készséggel szolgál felvilágosítással.

Fajtojások!

Fehér erpington és sárga erpington fajta és angol importált tyúkok tojásai darabonként 50 fillért kaphatók által nagy arányúval és szívesen l. és legnagyszerűbb díjjal kitüntetett Babarand-gazdaságban, **Belter Oszkár** felkutatásánál. Nagy-borsókrónék, Párizmantes, bírók, szőlő baktérium- és oomycosis fertőzések megelőzése. Árjegyzések már most elfogadják. Osz. szállítókra megrendelt öngöndi letek, minden kocsák, fehér és sárga erpingtonok előjegyzhetőek. Kiküldetések: Arad, Biharkegy, Békés, Bolyvár, Nagyvárad, Nagytúrján, Szatmár, Szabolcs, Pozsony, Pancsova, Temesvár, Vasváros, Zenta.

50 métermázsza
francia buza 100 kilogrammonként 32 koronájával előadó. Franciaországból hozatott mag utáni termék, mely az ideig két holdaléknél 20 métermázszt termelt. Előjegyzést lehet, míg a készlet tart, a kaposztarepce gazdaság intézőségénél, posta Kaposvár.

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kummet, ezüst- és aranydíszlőstiek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokroczok, lótarak, régi és új eszköpenyek, balnacsizmak, zöld munkaszabonyok, mindenféle uniformisok, kényes, régi és gyermek-nyergek, régi és új jegyverek, kardok és puszták, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazeták, másoló prések, gyepfűszárak, Candege-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétel eszközöltek. Nem alkalmas tárgy kicseréltek.

Mi a **KREATOL** konzervált, mérlegmentes, jóillatú **húsipalula**.

Patkányok és egerek teljes kiirtására. Egyszerű és veszélytelen kezelés. Nem kell mérlegengedély! Hatása bámulatos. Siker biztosítva. Kapható legkisebbes adózat üvegekben 49 K (1 kg.), 4,50 K (1/2 kg.), és 3 K (1/4 kg.). Továbbá páratlan hatású kenyérféreg és stábotör, kilója 3 K. Vizisztá gyökereken hatású poloska-tinktúra 1 liter 8 K., 1/2 liter 4 K.

„KREATOL” chemiai laboratorium, POZSONY.
Baktár Debreczen részére:
Mauriner Alfréd gyógyszerüzára „Az arany angyalhoz”.

Kocsigyártás.

Budapesti kovács- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucarnok Szövetkezet
Budapest, VII. ker., Kerepesi-ut 72. sz.
ajánl mindenemű hintőkoszt.

PEE

Porcellán-Email-Festék
mázaslakozás minden kézen
vételre
féra és vasra.
Küldetés: 1904 sz.

LUTZ EDE és TÁRSA
FESTÉKGYÁRÁR BUDAPEST, VII.
Telefonszám 64.82. CERNÁY-UTCA 16.

Övörösör

„Cabernet” ménessi, saját termés, arany- és ezüst-érmeket nyert, 50 hertől följebb, hordóban, tulajdonostól ab Nagyvárad 50 forint 70 fillér (Htra, 1905, 1904, 1901, 1900-as évjárat) utánvétel beszerezhető. **Már, a jó földirtokos, Nagyvárad.**

Világhírű szabadalom 16 államban

Stádel-Torkos földmértaliga
kapható Stádel gépgyárban, Győrött

Fox-Terrier
kankulók, 3 darabot megvételre keres: Jeszzensky István Csejke, Nyitra megye.

Hirdetés.

A kisbéri m. kir. állami ménesbirtok saját termékű

őszi borsó vetőmagot
míg készlete tart, eladásra bocsát.

Elsőrendű kaposztarepce-vetőmag
kapható **Grünwald Sándor** gabona-exportneurél Budapest, V., Árpád-utca 9.

Stephanis Fix

Gyors meszelő, fertőtlenítő és kátrányozó gépek.

Minden gazdára nézve nélkülözhetetlen. Fix a legtekercsesebb szelő, fertőtlenítő, kátrányozó, karbolizáló és más fecskekezdésre felhasználható Sziveskedjék a 240. számú prospektust

Krasa Rudolftól
Wien, VII., Kirchengasse 37. megkaphatni.

Skót vörös búzát RED KING

Közép-Csehszország magas vidékén termesztett, hideg télnek, rozsdának ellenálló, üszögmentes, jól termő és ízletes

őszi vetésre ajánl mérsékelt árért 10 mm. felüli mennyiségekben

A hercegi uradalmi igazgatóság Dobrisch, Prága mellett.

Erdélyi Kereskedelmi Zársaság

Fodor Ferencz urnak, Kolozsvár.

A tinók szerencsésen megérkeztek, az ut nem viselte meg őket, a Máltásosur azonnal megnekte és nagyon meg volt elégedve, de sokan mások látták s mindenkinen tetszettek.

Közönösen hathatos és hasznos közreműködését, a jövő évi szükséglet fedezetét tartsa evidentiába.

Bicsérd, Baranyamegye

Öszinte tisztelettel
Oppelmayer
intéző.

HÉVIZEN

abszolút száraz szobák elsőrangú teljes ellátással napi 9 és 12 koronáért megrendelhetők a „Hévíz” Sanatorium és Gyógyszállóba igazgatóságánál. Felvilágosítással szívesen szolgál az Intézet főorvosa: **Dr. Schulhof Vilmos**, fűrdőorvos (Keszthely-Hévíz, Zala megye). PROSPEKTUS DÍJMENTES. INTERURBAN TELEFON 31.

Gyümölcsértékesítés.

A Délmagyarországi Mezőgazdák Szövetkezete nagyobb mennyiségű étkezési, főző- és must-almát, valamint diót keres értékesítésre végett.

Le vonatkozó értesítések a szövetkezet címére

Temesvár, Losonczy-tér 8. sz.
intézendők.

Előjegyzés vetőmagvakra!

Eredeti Schlaustaedti roza első termés, hideget és szárazságot nagyon álló, korán érő, merov szálmájú, rozsda ellen érzéketlen, hektoliter 72—74 kg. súlyban, szép, telt szemű, idei termés kat. holdanként 16 q. Mivel készlet részben már elfogyta, mielőbbi előjegyzések ajánlatnak.

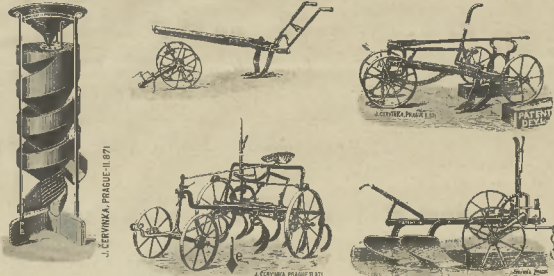
Kék francia zárttoku mák, idei szárazság dacára bő termés.

Őszi búkköny, őszi borsó, kitűnő kora tavaszi takarmány.

Victoria borsó, orosz borsó, július végén elvetve, még ugyanaz évben kitűnő, novemberig tartó zöld takarmány. Minta és árjegyzések kívánatra levélben.

Magtermesztési gazdaság uradalom Noskovei, Slavonia.

JOHANN ČERVINKA, PRAG II/871.

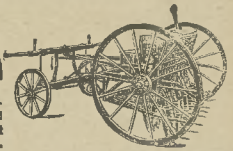

offriert die weltberühmten automatischen Schneckenreure, die besten Rübenheber der Welt Marke „Agrar“ neueste Stahlfeder-Cultivatoren auf 4 Rädern mit Sitz u. Bremse, als auch 2-scharige Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

HONI IPAR!

Szabadalmazott

LOSONCI DRILL

tolókeresek sorvetőgép, munka közben beállítható, alul és felül vető-szerkezettel, szabadalmazott magmegboronálással.

ELSŐ LOSONCZI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR
BASCH és TARJÁN mérnökök, LOSONCZ.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Kizárólagos vetőgépgyár.

A kolozvári erdőnyézi országos A nagyváradi mezőgazdasági kiállításon I. díjjal, mezőgazdasági kiállításon I. díjjal, táson ellamerő oklevél újításokért! aranyfennel kitüntetve.

Eladó francia magbuza.

A mikosdi uradalomban eladásra kerül „Vilmoim—Andrieux“—től beszerzett eredeti vörös szemű „Bordeaux“ buza után termés, mely faj több éven át kipróbálva a kedvezőtlen téli időjárásoknak, valamint az idei nagy hőségnek kitűnően ellentállott s nagy hozama miatt is tovább termelésre nagyon ajánlható, még gyengébb talajra is. Ára vevő számlájában szállítva, 100 kg-ért 24 korona ab zalabéri állomásunk. Vétel ára előre fizetendő.

Mintával és bővebb felvilágosítással szolgál:

Uradalmi intézőség Mikosd per Zalabér.

Tarlóhántás

a legolcsóbb, legcélszerűbb és legtökéletesebb módon

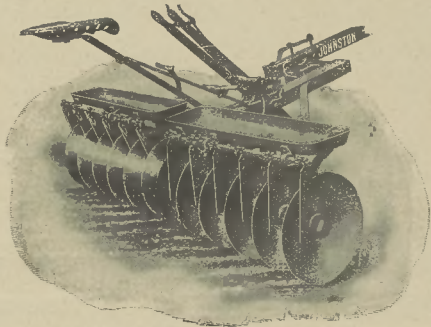
Bächer tárcsás boronáival

végezhető. Teljesítmény: 1 pár középerős igaslóval vagy egy pár ökrrel kb. napi hat katasztrált hold. Bächer tárcsás boronája vetőszántás helyett vetés előtt való porhanyításra, továbbá műtrágya bekeverésére is kitűnően beválik. — Ajánlom a legjobban bevált szerkezetű, teljesen acélsanyagból, páncél acélszerményekkel, tégelyacézhójj készült ekefejjel EGYES EGYETEMES ÉS TÖBBVÁSÚ EKÉIMET, valamint talajmivelő eszközeimet teljes szavatossággal olcsó ár és kedvező feltételek mellett.

Bächer Rudolf kizárólagos ekegyára.

Magyarországi
vezérképviselő

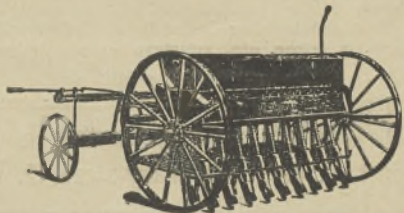
SZÜCS ZSIGMOND Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

Mielőtt vetőgépet vesz, érdeklődjön az

„UNICUM DRILL“

vetőgépek iránt gazdtársainál. Ezen vetőgép az egyedüli, melylyel sík és hegyes talajon egyenletesen lehet vetni, mely a magot nem sérti és szabályosan elosztja. Több mint 26.000 darab ily vetőgép van az egész világon elterjedve, melyekről ezer és ezer elismerő nyilatkozat áll a t. gazdaközönség rendelkezésére.

MELICHÁR FERENCZ kizárólagos vetőgépgyára.

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond.

Budapest, VI., Nagymező-utca 68. sz.

